

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SKARBU

Warszawa, dnia 10 maja 1947 r.

Nr 11

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

DEKRETY:

	Str.
Poz 110. z dnia 2 kwietnia 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych	414
„ 111. z dnia 2 kwietnia 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych	417
„ 112. z dnia 2 kwietnia 1947 r. o utworzeniu przymusowego zrzeszenia przedsiębiorców gorzelń rolniczych	418
„ 113. z dnia 11 kwietnia 1947 r. Prawo karne skarbowe	419
„ 114. z dnia 11 kwietnia 1947 r. w sprawie zmiany dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny.	447
„ 115. z dnia 11 kwietnia 1947 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki	450
„ 116. z dnia 11 kwietnia 1947 r. o zniesieniu urzędu Ministra Informacji i Propagandy oraz urzędów informacji i propagandy	450
„ 117. z dnia 11 kwietnia 1947 r. o prawie probierczym	452

OKÓLNIKI MINISTERSTWA SKARBU:

Poz. 118. z dnia 29 marca 1947 r. L. D. V. 2648/1/47 (Nr 73) w sprawie norm amortyzacyjnych za 1946 rok.	454
„ 119. z dnia 31 marca 1947 r. L. D. V. 2132/3/47 (Nr 62) w sprawie uznawania wyłączeń przewidzianych w art. 15 ust. 6 dekretu o podatku obrotowym w przypadkach prowadzenia ksiąg uproszczonych oraz księgi podatkowej Nr 2 (księgi zamówień).	455
„ 120. z dnia 31 marca 1947 r. L. D. V. 1921/3/47 (Nr 76) w sprawie zwolnienia komisantów Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych w roku 1947.	455
„ 121. z dnia 5 kwietnia 1947 r. L. D. V. 449/3/47 (Nr 82) w sprawie wstrzymania poboru zaliczek na podatki obrotowy i dochodowy na rok podatkowy 1947 r. od przedsiębiorstw państwowych rozliczających się centralnie ze Skarbem Państwa.	456
„ 122. z dnia 12 kwietnia 1947 r. L. D. VI. 2799/3/47 w sprawie nielegalnej produkcji syropu z suszu bu-raczanego	457
„ 123. z dnia 12 kwietnia 1947 r. L. D. VI. 4198/3/47 (Nr 80) w sprawie zwolnienia od akcyzy sztucznych środków słodzących, przywożonych z zagranicy na potrzeby zakładów leczniczych.	457

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

z Ministerstwa Skarbu:

Komunikat o unieważnieniu pokwitowań kasowych.

458

D E K R E T

z dnia 2 kwietnia 1947 r.

o zmianie dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrete z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Za gospodarstwo rolne w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się ogólny obszar gruntów położonych w jednej gminie, a należących bądź do jednej osoby fizycznej lub prawnej, bądź do małżonków sądownie nierozłączonych i ich dzieci niepełnoletnich, bądź do dwu lub więcej osób (fizycznych lub prawnych) w częściach ułamkowych”;

2) w art. 8 po ust. 4 dodaje się nowy ust. 5 w brzmieniu:

„5. Tryb urzędowania komisji podatku gruntowego określi rozporządzenie Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu”;

3) w art. 9 pkt 6) otrzymuje brzmienie:

„6. grunty użytkowane przez publiczne szkoły powszechne, sierocińce, zakłady wychowawcze i opiekuńcze oraz internaty dla uczącej się młodzieży”;

4) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. 1. Podatek, poza przypadkami określonymi w ust. 2 i 3, wynosi od podstawy opodatkowania (art. 7) przeliczonej na równowartość:

1)	do 10 q żyta	— 4%	podstawy opodatkowania
2)	ponad 10 do 20 „	— 6%	„
3)	20 „ 30 „	— 8%	„
4)	30 „ 50 „	— 10%	„
5)	50 „ 100 „	— 12%	„
6)	100 „ 150 „	— 14%	„
7)	150 „	— 16%	„

Równowartość określa się według ceny ustalonej w trybie art. 7 ust. 3.

2. Podatek wynosi 8% podstawy opodatkowania dla gospodarstw rolnych posiadanych przez:

1) Skarb Państwa i związki samorządowe z wyjątkiem gospodarstw użytkowanych przez przedsiębiorstwa państwowe i samo-

ządowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym lub samorządowym;

2) przedsiębiorstwa i majątki, o których mowa w pkt 1), jeżeli prowadzone są wyłącznie na potrzeby administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego;

3) przedsiębiorstwa państwowe rozliczające się centralnie ze Skarbem Państwa w ramach budżetu państwowego i wyszczególnione w zarządzeniu Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ogłoszonym w Monitorze Polskim;

4) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego rozliczające się centralnie ze związkiem w ramach budżetu danego związku samorządu terytorialnego; za rozliczające się centralnie uważa się przedsiębiorstwa samorządowe własne, dzierżawione, bądź też pozostające w zarządzie związku samorządu terytorialnego, których plan finansowo - gospodarczy wchodzi do budżetu związku samorządu terytorialnego wprost lub w formie załącznika; na równi z rozliczającymi się centralnie przedsiębiorstwami związku samorządu terytorialnego traktuje się przedsiębiorstwa prowadzone bezpośrednio lub za pośrednictwem wyodrębnionych organów przez dwa lub więcej związki samorządu terytorialnego, jeżeli obsługują teren przyległych do siebie gmin wiejskich lub miejskich; okoliczność, że przedsiębiorstwa te nie wchodzi całą nadwyżką lub stratą eksploatacyjną do budżetu lub załącznika do budżetu jednego związku samorządu terytorialnego, nie stoi na przeszkodzie do zastosowania niniejszego przepisu;

5) instytucje ubezpieczeń społecznych, związki zawodowe oraz osoby prawne, których dochód, zgodnie ze statutem, jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i dobroczynne;

6) państwowe przedsiębiorstwa, mające na celu prowadzenie gospodarstw rolnych;

7) lasy państwowe.

3. Podatek wynosi 6% podstawy opodatkowania dla gospodarstw rolnych:

- 1) uznanych za ośrodki kultury rolnej;
- 2) posiadanych przez szkoły rolnicze i instytucje naukowe lub należące do instytucji publiczno-prawnych zakłady doświadczalne, jeżeli grunty użytkowane są wyłącznie w celach naukowych lub doświadczalnych.

4. Upoważnia się Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych do obniżania w drodze rozporządzenia podatku w granicach do 50% w poszczególnych latach podatkowych dla wszystkich lub niektórych grup podatników w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach.”;

- 5) w art. 11 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Za dzieci uważa się dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie, przysposobione i pasierbów do lat 14, jeżeli w roku poprzedzającym rok podatkowy nie posiadały własnych źródeł dochodu. Ulgi przyznaje się według stanu z dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy.”;

- 6) w art. 12 dodaje się nowy ust. 5 w brzmieniu:

„5. Bliższe przepisy, dotyczące ustalania zarówno szkód z powodu klęsk żywiołowych i działań wojennych jak i stanu zagospodarowania gospodarstw powstałych z przebudowy ustroju rolnego i z osadnictwa, określi rozporządzenie Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu.”;

- 7) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. Podatek płatny jest w terminie do dnia 1 listopada każdego roku. Podatnik obowiązany jest jednak wpłacić w terminie do dnia 1 marca każdego roku zaliczkę na podatek w wysokości połowy podatku wymierzonego za rok ubiegły.”;

- 8) w art. 16 pkt 1), 2) i 3) otrzymują brzmienie:

„1) nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez wynajęcie lub wydzierżawienie oraz jeżeli nie są użytkowane przez przedsiębiorstwa państwowe lub pozostające pod zarządem państwowym; zwolnione są jednak nieruchomości użytkowane przez przedsiębiorstwa państwowe rozliczające się centralnie ze Skarbem Państwa w ramach budżetu państwowego i wyszczególnione w zarządzeniu Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ogłoszonym w Monitorze Polskim;

2) nieruchomości stanowiące własność związku samorządu terytorialnego, jeżeli te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez wynajęcie lub wydzierżawienie oraz je-

żeli nie są użytkowane przez przedsiębiorstwa tych związków lub przez przedsiębiorstwa pozostające pod ich zarządem; zwolnione są jednak nieruchomości użytkowane przez przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego rozliczające się centralnie ze związkiem samorządowym w ramach budżetu danego związku samorządu terytorialnego; za rozliczające się centralnie uważa się przedsiębiorstwa samorządowe własne, dzierżawione, bądź też pozostające w zarządzie związku samorządu terytorialnego, których plan finansowo-gospodarczy wchodzi do budżetu związku samorządu terytorialnego wprost lub w formie załącznika; na równi z rozliczającymi się centralnie przedsiębiorstwami związku samorządu terytorialnego traktuje się przedsiębiorstwa prowadzone bezpośrednio lub za pośrednictwem wyodrębnionych organów przez dwa lub więcej związki samorządu terytorialnego, jeżeli obsługują teren przyległych do siebie gmin wiejskich lub miejskich; okoliczność, że przedsiębiorstwa te nie wchodzi całą nadwyżką lub stratą eksploatacyjną do budżetu lub załącznika do budżetu jednego związku samorządu terytorialnego, nie stoi na przeszkodzie do przyznania zwolnienia;

3) nieruchomości stanowiące własność instytucji ubezpieczeń społecznych, zakładów naukowych, prawnie uznanych wyznań religijnych i ich instytucji, sierocinców, zakładów wychowawczych i opiekuńczych, związków zawodowych oraz osób prawnych instytucji, których dochód zgodnie ze statutem jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i dobroczynne, jeżeli te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez wynajęcie lub wydzierżawienie oraz gdy nie są zajęte przez przedsiębiorstwa tych związków, instytucji i osób prawnych;”

- 9) w art. 25 pkt 2) i 3) otrzymują brzmienie:

„2) lokale zajmowane przez urzędy samorządowe i przedsiębiorstwa samorządowe rozliczające się centralnie ze związkiem samorządowym w ramach budżetu danego związku; za rozliczające się centralnie uważa się przedsiębiorstwa samorządowe własne, dzierżawione bądź też pozostające w zarządzie związku samorządu terytorialnego, których plan finansowo-gospodarczy wchodzi do budżetu związku samorządu terytorialnego wprost lub w formie załącznika; na równi z rozliczającymi się centralnie przedsiębiorstwami związków samorządu terytorialnego traktuje się przedsiębiorstwa prowadzone bezpośrednio lub za pośrednictwem wyodrębnionych organów przez dwa lub więcej związki samorządu terytorialnego, jeżeli obsługują teren przyległych do siebie gmin wiejskich lub miejskich; okoliczność, że przedsiębiorstwa te nie wchodzi całą nadwyżką lub stratą eksploatacyjną do budżetu lub załącznika do bud-

żetu jednego związku samorządu terytorialnego, nie stoi na przeszkodzie do przyznania zwolnienia;

3) lokale zajmowane przez instytucje ubezpieczeń społecznych, zakłady naukowe, prawnie uznane wyznania religijne i ich instytucje, sierocińce, zakłady wychowawcze i opiekuńcze, związki zawodowe oraz osoby prawne i instytucje, których dochód zgodnie ze statutem jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i dobroczynne, z wyjątkiem części tych lokali odnajmowanych lub oddawanych bezpłatnie do użytkowania osobom trzecim, a także z wyjątkiem lokali w całości lub w części zajmowanych przez przedsiębiorstwa tych związków, instytucji i osób prawnych;"

10) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. 1. Obowiązek podatkowy ciąży na osobach fizycznych, spadkach nieobjętych i osobach prawnych, zajmujących lokale lub ich części w nieruchomościach własnych bądź w charakterze najemców.

2. Najemcami w rozumieniu niniejszego dekretu są lokatorzy główni i osoby wprowadzone do lokalu na mocy orzeczeń komisji mieszkaniowych lub władz kwaterekowych.

3. Za podatek odpowiadają solidarnie z podatnikiem wszystkie osoby zajmujące z nim lokal lub jego część, za wyższkę jednak podatku, wynikającą z przepisu art. 29 ust. 2, odpowiada solidarnie z podatnikiem wyłącznie osoba w tym przepisie wymieniona;"

11) w art. 32 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Maksymalne stawki podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk dla poszczególnych grup miast oraz dla gmin wiejskich, zasady wymiaru, poboru i termin płatności tego podatku, jak również zasady stosowania zwolnień i ulg podatkowych określają w drodze rozporządzenia Ministrowie: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz innymi zainteresowanymi ministrami;"

12) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. 1. Na rzecz gmin miejskich i wiejskich oraz powiatowych związków samorządowych, na których obszarze znajdują się kopalnie minerałów, jak również na rzecz pobliskich gmin miejskich i wiejskich oraz powiatowych związków samorządowych, w których zamieszkują robotnicy tych kopalń, pobiera się podatki od kopalń.

2. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się zarówno do minerałów, które na podstawie prawa górniczego podlegają woli górniczej, t. j. mogą być przedmiotem własności górniczej, chociażby zastrzeżonej jedynie na rzecz Państwa, jak i do solanek, minerałów bitumicznych i pozostałych minerałów, które stanowią przynależność własności gruntowej i nie mogą być przedmiotem odrębnej własności górniczej.

3. Podatek pobiera się od ilości wydobytych minerałów. Nie może on przekraczać 1% ceny lub wartości sprzedażnej, po potrąceniu akcyzy bądź opłaty monopolowej, pobieranych od minerałów, wydobywanych przez kopalnie.

4. Obowiązek podatkowy ciąży na osobach fizycznych, spadkach nieobjętych i osobach prawnych, wydobywających minerały.

5. Jeżeli jest dwa lub więcej związków samorządowych współuprawnionych do poboru podatków, co do wysokości i sposobu pobierania podatku oraz co do podziału wpływów podatkowych powinno nastąpić porozumienie między współuprawnionymi związkami samorządowymi. Jeżeli porozumienie nie zostanie osiągnięte, sprawę rozstrzyga wojewódzka rada narodowa.

6. Zasady wymiaru, poboru i termin płatności podatku od kopalń określają w drodze rozporządzenia Ministrowie: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz innymi zainteresowanymi ministrami;"

13) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. 1. Gminom miejskim na ich obszarze, a powiatowym związkom samorządowym na obszarze gmin wiejskich, wolno pobierać w latach podatkowych 1946, 1947, 1948 i 1949 podatek od spożycia w zakładach gastronomicznych, nie wyłączając spożycia artykułów objętych monopolami państwowymi.

2. Wysokość podatku nie może przekraczać 10% należności za spożycie.

3. W pierwszym półroczu 1946 r. pobiorą gminy zaliczkę na podatek gruntowy w wysokości od 50% do 100% podatku gruntowego, przypadającego na podstawie przepisów dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o reformie samorządowego systemu podatkowego (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 73); zaliczka ta podlega potrąceniu z wymiaru podatku gruntowego na rok podatkowy 1946.

4. Zaliczka na podatek gruntowy, o której mowa w art. 13, wynosi w roku podatkowym 1947 — 100% podatku gruntowego, wymierzonego za rok 1946."

Art. 2. Upoważnia się Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128) z uwzględnieniem zmian dokonanych niniejszym dekretem.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Józef Dubiela

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Tkaczow

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 137).

111

DEKRET

z dnia 2 kwietnia 1947 r.

o zmianie dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrete z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 129) wprowadza się zmiany następujące:

1) Art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Z wpływów z podatku gruntowego w gminach wiejskich przypada:

1) Państwu	25%
2) powiatowemu związkowi samorządowemu	25%
3) wojewódzkiemu związkowi samorządowemu	3%
4) Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu	20%
5) Związkowi Samopomocy Chłopskiej	2%
6) gminie	25%

2. Wymienione w ust. 1 części wpływów przypadające na rzecz Państwa, Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego i Związku Samopomocy Chłopskiej zarządy gmin wiejskich obowiązane są przekazywać kasie właściwego urzędu skarbowego za każdy miesiąc w terminie do dnia 10 następnego miesiąca.

3. Nieprzekazane w terminie wskazanym w ust. 2 części wpływów uważa się za zaległości zarządów gmin wiejskich podlegające

ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej.

4. Upoważnia się Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych do zmiany w drodze rozporządzenia wysokości udziałów we wpływach z podatku gruntowego, określonych w ust. 1.”;

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Z wpływów z podatku gruntowego w gminach miejskich przypada:

1) miastu	97%
2) Związkowi Samopomocy Chłopskiej	3%

2. Przepisy art. 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;

3) art. 29 skreśla się.

Art. 2. Upoważnia się Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 129) z uwzględnieniem zmian dokonanych niniejszym dekretem i z zastosowaniem nowej numeracji artykułów.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r., przy czym przepis art. 1 pkt 1), dotyczący podziału wpływów z podatku gruntowego w gminach wiejskich,

stosuje się do wpływów uzyskanych od dnia 1 stycznia 1947 r. niezależnie od okresu, za jaki przypadają.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Józef Dubiela

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Tkaczow

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 138).

112

DEKRET

z dnia 2 kwietnia 1947 r.

o utworzeniu przymusowego zrzeszenia przedsiębiorców gorzelń rolniczych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się przymusowe zrzeszenie przedsiębiorców gorzelń rolniczych pod nazwą: „Zrzeszenie Przedsiębiorców Gorzelń Rolniczych”, zwane w dalszych artykułach w skróceniu „Zrzeszenie”.

Za gorzelnie rolnicze w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się gorzelnie urządzone dla wyrobu spirytusu z ziemniaków i jęczmienia na słód jako surowca podstawowego.

Art. 2. Zrzeszenie posiada osobowość prawną.

Art. 3. Do Zrzeszenia należą przymusowo wszyscy przedsiębiorcy gorzelń rolniczych.

Art. 4. Przedmiotem działalności Zrzeszenia jest:

- 1) nadzór oraz współdziałanie w zakresie:
  - a) produkcji i wykonania planu produkcji spirytusu w gorzelniach prowadzonych przez członków Zrzeszenia, jak również
  - b) wykonania dostaw spirytusu z tych gorzelń;
- 2) prowadzenie rozliczeń z dostaw spirytusu oraz współdziałanie w finansowaniu odbudowy i produkcji gorzelń; współdziałanie bądź uczestniczenie w przedsiębiorstwach i instytucjach, mających na celu obsługę materiałową, techniczną i naukową gorzelń oraz współdziałanie w tym zakresie z przedsiębiorcami — członkami zrzeszenia;

- 3) uczestniczenie — za zgodą Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych — w instytucjach, mających na celu rozwój produkcji, zużycia lub przerobu spirytusu na cele niekonsumcyjne, oraz organizowanie — za zezwoleniem Ministra Skarbu — zbytu spirytusu niekonsumcyjnego na podstawie umów z Państwowym Monopolem Spirytusowym.

Art. 5. Statut nadaje Zrzeszeniu Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Statut ten podlega ogłoszeniu w Monitorze Polskim.

Statut winien zapewnić przedstawicielom Spółdzielni — członków Zrzeszenia przeważający udział we władzach Zrzeszenia.

Art. 6. Nadzór nad działalnością Zrzeszenia sprawują Ministrowie: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych za pośrednictwem swoich delegatów, których uprawnienia określi statut Zrzeszenia.

Art. 7. Rozwiązanie Zrzeszenia wymaga rozporządzenia Rady Ministrów. Majątek Zrzeszenia w przypadku jego rozwiązania przekazany będzie po pokryciu zobowiązań Zrzeszenia na cele związane z rozwojem gorzelnictwa rolniczego.

Art. 8. Utworzone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 1, poz. 1) „Zrzeszenie Producentów Spirytusu” rozwiązuje się, a jego likwidację powierza się Zrzeszeniu utworzonemu niniejszym dekretem, któremu przekazuje się majątek rozwiązanego „Zrzeszenia Producentów Spirytusu” po pokryciu jego zobowiązań.

Art. 9. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Tkaczow

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 139).

113

DEKRET

z dnia 11 kwietnia 1947 r.

Prawo karne skarbowe.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

C z ę ś ć I.

PRZESTĘPSTWA SKARBOWE.

DZIAŁ I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1. Prawo niniejsze stosuje się do występów i do wykroczeń skarbowych.

Rozdział 1.

Występki skarbowe.

Art. 2. Występkiem skarbowym jest czyn zagrożony karami zasadniczymi więzienia, areštu lub grzywny i polegający na naruszeniu Przepisów w zakresie:

- 1) ceł;
- 2) monopolów:
  - a) tytoniowego,
  - b) spirytusowego,
  - c) solnego,
  - d) zapalczanego i opodatkowania zapalniczek,
  - e) loteryjnego;
- 3) akcyz pobieranych na rzecz Skarbu Państwa;

- 4) obrotu papierami premiovymi;
- 5) podatków bezpośrednich pobieranych na rzecz Skarbu Państwa:
  - a) dochodowego,
  - b) od wynagrodzeń,
  - c) obrotowego,
  - d) od wzbogacenia wojennego,
  - e) od nabycia praw majątkowych;
- 6) opłaty skarbowej;
- 7) danin komunalnych:
  - a) podatku gruntowego,
  - b) podatku od nieruchomości,
  - c) podatku od lokali,
  - d) podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk,
  - e) podatku od kopalń,
  - f) podatków komunalnych uchwalonych przez związki samorządowe,
  - g) specjalnych dopłat,
  - h) opłat administracyjnych.

Art. 3. Przepisy art. 1 — 3, 14 — 30, 39 — 41, 44 lit. a), b), d), 45, 46, 47 § 2, 49, 52 — 55, 58, 69 — 84, 90, § 2 kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do występów skarbowych. Przez wyrażenie „sąd” należy rozumieć właściwą władzę karzącą.

Art. 4. Niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia występkę i od obywatelstwa sprawcy, przepisy niniejszego prawa stosuje się także do osób, które popełniły występki skarbowe za granicą.

Art. 5. Odpowiedzialność zachodzi w razie popełnienia występkę skarbowego bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Art. 6. § 1. Nie podlega karze, kto dokonał występkę:

- 1) zawiadomi o nim władzę powołaną do ścigania;

- 2) ujawni osoby, które z nim współdziałały w dokonaniu tego występku;
- 3) złoży w terminie przez władzę określonym uszczuploną należność lub połowę wartości towaru, gdy występki nie polega na uszczupleniu należności.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do tego, kto w razie wniesienia środka odwoławczego od decyzji władzy skarbowej lub samorządowej, ustalającej wysokość uszczuplonej należności (art. 2 pkt 5—7) złoży na poczet tej należności zaliczkę w wysokości połowy ustalonej kwoty.

§ 3. Zawiadomienie powinno być złożone na piśmie lub ustnie do protokołu.

§ 4. Zawiadomienie nie powoduje skutków określonych w § 1, jeżeli zostało złożone w czasie:

- 1) dokonywania u sprawcy urzędowych czynności kontroli lub rewizji;
- 2) kiedy władza miała już konkretne wiadomości o przestępstwie złożone w sposób określony w § 3.

§ 5. Z bezkarności nie korzysta, kto nakłonił inną osobę do popełnienia występku z zamiarem ujawnienia go wobec władzy.

Art. 7. § 1. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na kary grzywny, kary łącznej co do występku skarbowych nie orzeka się.

§ 2. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na kary zasadnicze pozbawienia wolności, stosuje się przepis art. 31 kodeksu karnego. Przy orzekaniu kary łącznej sumę kar wymierzonych za występki skarbowe ograniczyć należy do lat 5.

§ 3. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na kary pozbawienia wolności i grzywny, wymierzyć należy za występki skarbowe karę łączną tylko co do kar zasadniczych pozbawienia wolności.

§ 4. Karę łączną pozbawienia wolności wymierza się według zasad, określonych w art. 31 kodeksu karnego, także wtedy, gdy za jedno przestępstwo nastąpiło skazanie na kilka kar zasadniczych pozbawienia wolności.

§ 5. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio także w przypadku, gdy sprawca skazany został kilkoma prawomocnymi orzeczeniami za przestępstwa, popełnione przed wydaniem przez pierwszą władzę orzekającą pierwszego z tych orzeczeń niezależnie od tego, czy kara była wykonana.

Art. 8. § 1. Jeżeli czyn zagrożony karą podpada pod kilka przepisów prawa niniejszego, należy zastosować przepis przewidujący najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie stosowaniu kar dodatkowych lub środków zabezpieczających, przewidzianych w innych przepisach.

§ 2. Jeżeli czyn zagrożony karą podpada pod przepisy niniejszego prawa oraz innej ustawy,

zastosować należy każdy z tych przepisów. Przepis art. 7 § 2 — 5 prawa niniejszego oraz art. 31 — 33 kodeksu karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 9. Orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym nie zwalnia od obowiązku uiszczenia należności skarbowej lub samorządowej.

Art. 10. Karami zasadniczymi są:

- 1) więzienie;
- 2) areszt;
- 3) grzywny.

Art. 11. Grzywnę wymierzyć należy w wysokości co najmniej 50 złotych, choćby przewidziana wielokrotność nie osiągała tej kwoty.

Art. 12. § 1. Jeżeli wymiar grzywny jest zależny od wysokości podatku (opłaty), przyjmuje się za podstawę wymiaru podatek (opłatę), łącznie z dodatkami należnymi w czasie popełnienia występku.

§ 2. Jeżeli czasu popełnienia występku nie można dokładnie ustalić, przyjąć należy za podstawę wymiaru grzywny wysokość podatku (opłaty), należną w czasie ujawnienia występku.

Art. 13. § 1. Jeżeli podstawą wymiaru kary jest wartość przedmiotu występku, wartość tę oznacza się:

- 1) co do przedmiotów monopolowych — według cen monopolowych;
- 2) co do innych przedmiotów — bądź według ceny rzeczywistej, stwierdzonej wiarygodnymi dokumentami, bądź według ceny dokonanego oszacowania, bądź wreszcie według ceny sprzedaży, jeżeli przed orzeczeniem kary przedmiot sprzedano.

§ 2. Co do ceny monopolowej i szacunkowej rozstrzyga chwila popełnienia występku, a gdy jej ustalić nie można — chwila ujawnienia występku.

Art. 14. § 1. Jeżeli podstawy wielokrotności nie można określić dokładnie, należy oznaczyć ją w przybliżeniu.

§ 2. Jeżeli w zakresie występku, określonych w art. 2 pkt 1 — 4 nie można określić nawet w przybliżeniu podstawy wielokrotności, wymierzyć należy grzywnę w wysokości:

- 1) od 100 do 500.000 złotych — za występki w zakresie prawa celnego;
- 2) od 100 do 200.000 złotych — za inne występki.

Art. 15. § 1. Grzywna ulega zamianie na areszt.

§ 2. Jeżeli grzywnę wymierzono obok kary więzienia, zamienia się grzywnę na więzienie.

§ 3. Przy zamianie grzywny:

- 1) przyjmuje się dzień aresztu za równoważnik grzywny od 50 do 1.000 złotych; dzień więzienia — za równoważnik grzywny od 50 do 2.000 złotych;
- 2) najniższy wymiar aresztu i więzienia zastępczego wynosi jeden dzień, najwyższy — trzy lata aresztu lub dwa lata więzienia.

Art. 16. § 1. Karę zastępczego aresztu lub więzienia wykonywa się, jeżeli ściągnięcie grzywny bądź wymagałoby zbyt długiego czasu lub nadmiernie złożonych czynności w porównaniu z kwotą orzeczonej grzywny, bądź też naraziłoby skazanego na ruinę majątkową, bądź wreszcie — okazało się niemożliwym zarówno u skazanego, jak i u odpowiedzialnego.

§ 2. Od kary zastępczej skazany może się uwolnić w każdym czasie przez złożenie kwoty pieniężnej przypadającej jeszcze do uiszczenia.

§ 3. W razie częściowego uiszczenia grzywny, kara zastępcza ulega stosunkowemu zmniejszeniu, lecz nie poniżej jednego dnia.

Art. 17. § 1. W razie skazania na grzywnę można zaliczyć na poczet tej kary całkowicie lub częściowo okres tymczasowego aresztowania.

§ 2. Przepis art. 15 § 3 pkt 1) co do aresztu stosuje się odpowiednio.

Art. 18. W razie śmierci skazanego grzywna nie obciąża spadku.

Art. 19. Przepadek przedmiotów występku, jako karę dodatkową, orzeka się w przypadkach, określonych w prawie niniejszym.

Art. 20. § 1. Na rzecz Skarbu Państwa wpływają:

- 1) grzywny orzeczone przez władze skarbowe i sądowe;
- 2) kwoty uzyskane ze sprzedaży przedmiotów uznanych za przepadek.

§ 2. Na rzecz samorządu terytorialnego wpływają grzywny orzeczone przez władze samorządowe.

Art. 21. § 1. Przedmiotem występku są wszelkie rzeczy ruchome, pochodzące bezpośrednio lub pośrednio z występku, jak również narzędzia i materiały, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia.

§ 2. Przedmiotem występku ponadto są:

- 1) opakowanie oraz wszystko to, co z przedmiotem występku zmieszano lub połączono w sposób utrudniający odłączenie bez uszczerbku dla samego przedmiotu;
- 2) narzędzia i materiały, których wyrób, sprzedaż, rozpowszechnianie lub posiadanie jest wzbronione, bez względu na to, czy służyły lub były przeznaczone do popełnienia występku;
- 3) środki lokomocji przysposobione specjalnie do transportowania przedmiotów występku.

§ 3. Przedmioty występku podlegają przepadkowi, choćby nie były własnością sprawcy, chyba że ze względu na słuszne roszczenia interwenienta nie można było orzec przepadku.

Art. 22. § 1. Osoba trzecia może dochodzić swych roszczeń do przedmiotów podlegających zajęciu lub przepadkowi w drodze postępowania, określonego prawem niniejszym (interwencja).

§ 2. W razie niezgłoszenia interwencji we właściwym czasie bez własnej winy i prawomocnego orzeczenia przepadku odpowiedzialność Skarbu Państwa lub związku samorządu terytorialnego ocenia się według przepisów o niesłusznym wzbogaceniu.

§ 3. Roszczenie z tytułu niesłusznego wzbogacenia się gaśnie, jeżeli powództwa nie wytoczono w ciągu trzech miesięcy licząc od dnia, w którym powód dowiedział się o prawomocnym orzeczeniu o przepadku, nie później jednak, jak przed upływem lat dwóch od prawomocności tego orzeczenia.

Art. 23. § 1. Jeżeli nie można orzec przepadku przedmiotów występku, właściwa władza karząca orzeka o ściągnięciu od skazanego ich równowartości.

§ 2. Jeżeli równowartości nie można określić dokładnie, oznacza się ją według zasad, określonych w art. 13.

§ 3. Jeżeli w popełnieniu występku brało udział kilka osób, orzeka się przepadek równowartości w równej części od każdej z nich.

Art. 24. W razie orzeczenia kary przepadku przedmiotu lub jego równowartości gaśnie obowiązek uiszczenia należności skarbowych.

Art. 25. Jeżeli sprawcy nie skazano, można osobnym orzeczeniem orzec przepadek przedmiotów występku tytułem środka zabezpieczającego.

Art. 26. § 1. W przypadkach, wskazanych w art. 18 § 1, 20 § 2, 21 § 2, 22 § 4, 24 § 2, 29 § 2 i 30 § 2 kodeksu karnego tudzież w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, można zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary:

- 1) przez wymierzenie grzywny i aresztu zamiast kary grzywny i więzienia albo
- 2) przez wymierzenie grzywny zamiast kary grzywny i aresztu, albo
- 3) przez wymierzenie grzywny poniżej najniższego jej wymiaru przewidzianego w przepisach części szczegółowej.

§ 2. W przypadkach określonych w § 1 można nadto złagodzić karę:

- 1) przez wymierzenie aresztu zastępczego w wymiarze niższym od przypadającego na zasadzie równoważnika ustawowego;
- 2) przez zastosowanie kary dodatkowej przepadku przedmiotów występku lub ich równowartości tylko do części tych przedmiotów albo też przez całkowite zaniechanie zastosowania tej kary.

§ 3. Nadzwyczajnego złagodzenia kary dodatkowej nie stosuje się w przypadkach, gdy chodzi o przedmiot, którego posiadanie jest zabronione, albo o przedmiot mogący ułatwić ponowne popełnienie występku skarbowego.

Art. 27. § 1. Niezależnie od kary przewidzianej w przepisach części szczegółowej, podlega nadto karze aresztu do lat 2 lub więzienia do lat 2:

- 1) kto w ciągu 5 lat po wykonaniu względem niego kary pozbawienia wolności przynajmniej w trzeciej części lub grzywny w całości za występki skarbowy popełniony umyślnie, popełni umyślnie występki tego samego rodzaju;
- 2) kto popełnia występki z zakresu prawa celnego współdziałając równocześnie z dwiema lub więcej osobami;
- 3) kto zaopatrzył się w broń lub inne narzędzia służące do napaści lub obrony w związku z popełnionym występkiem skarbowym;
- 4) kto zapewnia sprawcy korzyść lub pokrycie strat i kosztów nawet w przypadku nieudania się zamierzonego występuku oraz kto pod takim zapewnieniem popełnia lub usiłuje popełnić występki skarbowe;
- 5) kto przez nadużycie stosunku zależności lub wyzyskanie krytycznego położenia nakłania inną osobę do popełnienia występuku skarbowego;
- 6) przestępcę zawodowy, choćby nie zachodził przypadek powrotu do przestępstwa.

§ 2. Za wykonanie kary (§ 1 pkt 1) nie uważa się uiszczenia grzywny w drodze dobrowolnego poddania się karze oraz grzywny orzeczonej doraźnym nakazem karnym.

Art. 28. § 1. Nie można wszcząć postępowania karnego, jeżeli od dnia popełnienia występuku upłynęło lat 6.

§ 2. Jeżeli występki polega na naruszeniu przepisów w zakresie podatku lub daniny (art. 2 pkt 5 — 7), bieg przedawnienia rozpoczyna się z końcem roku, w którym powstał obowiązek podatkowy.

§ 3. Przedawnienie przerywa każda czynność władzy, powołanej do udziału w postępowaniu karnym, podjęta przeciw sprawcy celem ustalenia występuku.

Art. 29. § 1. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od dnia popełnienia występuku upłynęło lat 10.

§ 2. Przepis art. 28 § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 30. Przedawnienie nie biegnie, jeżeli przepis ustawy nie pozwala na wszczęcie lub dalsze prowadzenie postępowania karnego.

Art. 31. § 1. Nie można wykonać kary, jeżeli od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego upłynęło lat 10.

§ 2. Odpowiedzialność osoby trzeciej nie wygasa jednak w przypadkach, w których kary względem skazanego nie wykonano z powodu jego nieobecności w kraju.

§ 3. Przedawnienie nie biegnie w okresie wykonywania, odroczenia i przerwy kary albo stosowania środka zabezpieczającego.

Art. 32 § 1. Zatarcie skazania następuje z mocy prawa, jeżeli od wykonania, darowania lub

przedawnienia kary albo od zwolnienia z zakładu zabezpieczającego upłynęło:

- 1) 5 lat — w przypadku skazania na grzywnę;
  - 2) 10 lat — w przypadku skazania na karę pozbawienia wolności,
- niezależnie od tego, czy orzeczono kary dodatkowe.

§ 2. Jeżeli skazany przed upływem tego okresu popełnił nowe przestępstwo, zatarcie skazania następuje tylko jednocześnie co do wszystkich przestępstw.

§ 3. Jeżeli nastąpiło zatarcie skazania, skazanie uważa się za niebyłe. Zatarcie skazania pociąga za sobą zwłaszcza usunięcie wpisu o skazaniu z wszelkich rejestrów karnych.

Art. 33. § 1. Za grzywny i koszty postępowania, nałożone na zastępcę z powodu występuku skarbowego, popełnionego w zakresie załatwiania spraw cudzych, można uczynić posiłkowo odpowiedzialną zastępowaną osobę fizyczną lub prawną.

§ 2. Zastępcą jest każdy, kto załatwia sprawy cudze jako pełnomocnik, zarządca, pracownik lub w jakimkolwiek innym charakterze; nie jest jednak zastępcą ustawowy przedstawiciel.

§ 3. Odpowiedzialność posiłkowa zachodzi wtedy tylko, gdy osoba zastępowana odniosła z występuku jakkolwiek korzyść, albo w przypadku usiłowania, gdy korzyść taką mogłaby odnieść, gdyby występki został dokonany.

§ 4. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie władza orzekająca może odstąpić od orzeczenia odpowiedzialności posiłkowej osoby zastępowanej lub zmniejszyć zakres jej odpowiedzialności.

Art. 34. § 1. Jeżeli na kilka osób nałożono odpowiedzialność posiłkową, należy bądź określić zakres odpowiedzialności każdej z nich stosownie do osiągniętych przez nią korzyści, bądź też orzec solidarną ich odpowiedzialność, jeżeli stopień udziału każdej z nich w korzyści ogólnej nie da się ustalić.

§ 2. Co do osoby, skazanej za dany występki, nie orzeka się nigdy odpowiedzialności posiłkowej.

§ 3. Co do osoby niewinnej można orzec odpowiedzialność posiłkową.

Art. 35. § 1. Odpowiedzialność posiłkowa nie ustaje w razie śmierci sprawcy po uprawomocnieniu się orzeczenia.

§ 2. Odpowiedzialność posiłkowa nie obciąża spadku.

Art. 36. § 1. Grzywnę ściąga się od odpowiedzialnego, gdy jej od skazanego ściągnąć nie można.

§ 2. Jeżeli od skazanego ściągnięto część grzywny, odpowiedzialność posiłkowa rozciąga się tylko na nieuiszczoną część tej kary.

§ 3. Jeżeli od osoby odpowiedzialnej ściągnięto część grzywny, skazanemu wymierza się karę zastępczą tylko zamiast nieuiszczonej części grzywny.

Art. 37. Jeżeli nieletni nie ulegający karze (art. 69 § 1 kodeksu karnego), popełnił czyn zabroniony niniejszym prawem pod groźbą kary, wówczas za kwotę odpowiadającą grzywnie, którą należałoby wymierzyć za dany czyn sprawcy dorosłemu, można uczynić odpowiedzialną zastępczo osobę, pod której opieką lub nadzorem faktycznym nieletni pozostaje; kara ta nie podlega jednak zamianie na karę pozbawienia wolności.

Art. 38. § 1. Odpowiedzialność zastępcza nie ustaje w razie śmierci nieletniego.

§ 2. Odpowiedzialność zastępcza nie obciąża spadku.

Rozdział 2.

Wykroczenia skarbowe.

Art. 39. Wykroczeniem skarbowym jest czyn zagrożony karą pieniężną porządkową i polegający na naruszeniu przepisów w zakresie określonym w art. 2,

Art. 40. Przepisy art. 1 — 3, 14 — 17, 19, 26, 27, 40 § 2, 54, 55 kodeksu karnego oraz art. 5, 7, 8, 16 § 2 i 3, 17 § 1, 18, 20, 28 § 2 i 3, 30, 32 § 2 i 3 niniejszego prawa stosuje się odpowiednio do wykroczeń skarbowych. Przez wyrażenie „sąd” należy rozumieć właściwą władzę karzącą.

Art. 41. Nie podlega karze, kto popełnia wykroczenie skarbowe za granicą.

Art. 42. § 1. Podżegacz i pomocnik ponoszą odpowiedzialność w granicach swego zamiaru, jeżeli wykroczenie zostało dokonane.

§ 2. Nie ma odpowiedzialności za usiłowanie.

Art. 43. § 1. Karę porządkową wymierzyć można od 20 do 30.000 złotych.

§ 2. Kara porządkowa ulega zamianie na areszt; przy zamianie przyjmuje się dzień aresztu za równoważnik kary pieniężnej od 20 do 1.000 złotych.

§ 3. Areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż 3 miesiące.

§ 4. Karę aresztu zastępczego wykonywa się w razie nieściągalności kary pieniężnej lub w razie, gdyby jej ściągnięcie narażało skazanego na ruinę majątkową.

Art. 44. § 1. Nie ulega odpowiedzialności za wykroczenie osoba, która nie ukończyła lat 17.

§ 2. Władza karząca stosuje do takiej osoby jako środek wychowawczy upomnienie oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny rodzicom lub innym osobom, mającym pieczę nad nieletnim.

Art. 45. § 1. Nie można wszcząć postępowania karnego, jeżeli od dnia popełnienia wykroczenia upłynął rok.

§ 2. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od dnia popełnienia wykroczenia upłynęło lat 3.

§ 3. Nie można wykonać kary, jeżeli od dnia uprawomocnienia się orzeczenia upłynęło lat 5.

Art. 46. Zatarcie skazania następuje z mocy prawa, jeżeli od dnia odbycia, darowania lub przedawnienia kary upłynęło lat 3.

DZIAŁ II.

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE.

Rozdział 3.

Naruszenie przepisów w zakresie cel.

Art. 47. § 1. Kto uchylając się od powinności celnej wprowadza za granicę na polski obszar celny lub wyprowadza z tego obszaru za granicę towar bez uiszczenia cła,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej kwoty należnego cła.

§ 2. Jeżeli sprawca wprowadza lub wyprowadza towar, co do którego obowiązują ograniczenia przywozowe lub wywozowe,

podlega karze grzywny w wysokości od 4 do 8-krotnej kwoty należnego cła.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 4. Wolny obszar celny traktuje się jak zagranicę.

Art. 48. § 1. Kto uchylając się od powinności celnej wykracza:

- 1) przeciwko ograniczeniom przewozowym;
- 2) przeciwko ograniczeniom przywozowym lub wywozowym, co do towarów, na które nie ustanowiono cła,

podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 2-krotnej wartości towaru.

§ 2. Przepisy art. 47 § 3 i 4 stosuje się tu odpowiednio.

Art. 49. § 1. Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie cła:

- 1) przez wprowadzenie władzy w błąd;
- 2) przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością;
- 3) przez wyprowadzenie towaru z urzędu celnego do wolnego obrotu, choćby po dokonanej odprawie, lecz przed uiszczeniem cła,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej kwoty cła narażonego na uszczuplenie, a gdy występki mógł też spowodować naruszenie ograniczeń przywozowych i wywozowych — od 4 do 6-krotnej kwoty tego cła.

Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{3}$ kar określonych w § 1, przepadkowi zaś podlega tylko towar, którego posiadanie jest zabronione.

Art. 50. § 1. Kto powoduje lub spowodować może naruszenie ograniczeń przewozowych albo ograniczeń przywozowych lub wywozowych co do towarów, na które nie ustanowiono cła lub od których cło uiszczono:

- 1) przez wprowadzenie władzy w błąd;
- 2) przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością;
- 3) przez wyprowadzenie towaru z urzędu celnego do wolnego obrotu, choćby po dokonanej odprawie, lecz przed złożeniem wymaganego zezwolenia,

podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 2-krotnej wartości towaru. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ kary określonej w § 1, przepadkowi zaś podlega tylko towar, którego posiadanie jest zabronione.

Art. 51. Przepisy art. 48 i 50 stosuje się odpowiednio, jeżeli sprawca naruszył ograniczenia przywozowe lub wywozowe co do towarów, od których pobieranie cөл zostało zawieszone.

Art. 52. § 1. Kto w użyciu towaru zmienia cөл, przeznaczenie lub inne warunki, pod jakimi towar zwolniono od cöl albo odprawiono według niższej stawki celnej lub niższego cöl,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej kwoty nie pobranego cöl.

Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ kary określonej w § 1.

Art. 53. § 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje towar pochodzący z występku określonego w art. 47 — 52 albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej kwoty należnego cöl albo od $\frac{1}{4}$ do 2-krotnej wartości towaru, jeżeli na towar nie ustanowiono cöl lub pobieranie cöl od towaru zostało zawieszone.

§ 2. Kto nabywa, przechowuje lub transportuje towar, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że pochodzi z występku określonego w art. 47 lub 48,

podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ kar określonych w § 1.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Art. 54. § 1. Kto przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością naraża Skarb Państwa na zwrot cöl nienależny lub w wysokości wyższej niż należy,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 10-krotnej kwoty bezprawnie otrzymanej lub żądanej.

§ 2. Kto przy odprawie celnej towaru krajowego, przywiezionego z powrotem z zagranicy,

zataja stosowaną przez Państwo pomoc finansową, którą otrzymał przy wywozie za granicę tego towaru,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 10-krotnej kwoty zatajonej.

Art. 55. Jeżeli towar jest przedmiotem monopolu państwowego albo podlega opłacie monopolowej, akcyzie lub opodatkowaniu, to podstawą wymiaru kary jest cöl łącznie z opłatą monopolową, akcyzą lub podatkiem.

Art. 56. Kto narusza przepisy prawa celnego o ewidencji towarów sprowadzonych z zagranicy na polski obszar celny,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych.

Art. 57. Kto narusza przepisy w zakresie cöl,

podlega, o ile czyn nie stanowi występku określonego w art. 47 — 54 i 56, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 4.

Naruszenie przepisów o monopolu tytoniowym.

Art. 58. § 1. Kto uprawia tytoń bez zezwolenia albo pielęgnuje dziko wyrosłe rośliny tytoniowe,

podlega karze grzywny w wysokości od 50 do 300 złotych za każdy rozpoczęty metr kwadratowy przestrzeni bezprawnie uprawianych. Plantacja bezprawna podlega znieszczeniu, zebrany tytoń — przepadkowi.

§ 2. Podstawą obliczenia jest:

1) w przypadku uprawy tytoniu pomiędzy innymi roślinami — przybliżona przestrzeń gruntu, jakiej trzeba by użyć do uprawy danej ilości tytoniu, przyjmując 4 rośliny tytoniowe na metr kwadratowy przestrzeni;

2) w przypadku dokonania zbioru tytoniu i niemożności stwierdzenia przestrzeni plantacji — waga zebranego tytoniu, przy czym za każdy rozpoczęty kilogram orzec należy karę grzywny w wysokości od 1.000 do 3.000 złotych.

§ 3. Jeżeli plantator uzyskał zezwolenie po bezprawnym rozpoczęciu uprawy tytoniu — wymierza się jedynie karę pieniężną porządkową.

§ 4. Za sprawcę uprawy tytoniu uważa się właściciela, dzierżawcę lub użytkownika gruntu, na którym rosną rośliny tytoniowe, chyba by komu innemu winę przypisać należało.

§ 5. Nie podlega karze, kto zniszczy plantację, zanim władza dowiedziała się o niej.

Art. 59. § 1. Kto, będąc plantatorem upoważnionym, surowiec przez siebie wytworzony zataja lub zbywa osobie trzeciej,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny w wysokości od 1.000 do 3.000 złotych za każdy rozpoczęty kilogram.

Przedmiot występku podlega przypadkowi.

§ 2. Za zatajenie uważa się również przechowywanie bez zezwolenia surowca poza obrębem zabudowań gospodarczych plantatora.

§ 3. Kary aresztu nie orzeka się wobec pomocnika i podżegacza tudzież gdy ilość zatajonego przez plantatora surowca tytoniowego nie przekracza jednego kilograma.

Art. 60. § 1. Kto:

- 1) wbrew przepisom o monopolu tytoniowym wytwarza lub przerabia wyroby tytoniowe;
- 2) zbywa wyroby tytoniowe wytworzone lub przerobione do własnego użytku;
- 3) nabywa, przechowuje lub transportuje wyroby tytoniowe, pochodzące z prywatnego wyrobu lub przerobu, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny w wysokości od 2.000 do 5.000 złotych za każdy rozpoczęty kilogram surowca i wyrobu. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

§ 2. Kary aresztu nie orzeka się, jeżeli wyroby wytwarzano z tytoniu monopolowego.

Art. 61. Kto nie zgłasza zapasów, za które należą się dopłaty z powodu podwyższenia cen wyrobów tytoniowych,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej dopłaty, należnej od niezgłoszonych wyrobów.

Wyroby nie zgłoszone podlegają przypadkowi.

Art. 62. Kto wbrew przepisom o monopolu tytoniowym:

- 1) wydaje lub wyprowadza z pomieszczeń monopolowych surowiec lub wyroby tytoniowe;
- 2) usuwa surowiec lub wyroby tytoniowe z transportu, przeznaczonego do pomieszczeń monopolowych lub za granicę.

podlega karze grzywny w wysokości od 2.000 do 5.000 złotych za każdy rozpoczęty kilogram surowca lub wyrobu w ten sposób wydane, wyprowadzone lub usunięte.

Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 63. § 1. Kto przez naruszenie przepisów o monopolu tytoniowym uszczupla dochód, zabezpieczony Skarbowi Państwa,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 58 — 62, karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej należności uszczupnionej. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1. Przedmiot występku

podlega przypadkowi, jeżeli posiadanie jego jest zabronione.

Art. 64. § 1. Kto umyślnie i bezprawnie nabywa, przechowuje lub transportuje surowiec tytoniowy albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 3.000 złotych za każdy rozpoczęty kilogram.

§ 2. Kto nabywa, przechowuje lub transportuje tytoń pochodzenia zagranicznego albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega, jeżeli nie wykaże, że zachował przy tym przepisy o monopolu tytoniowym, karom określonym w art. 53 § 1 i 3.

§ 3. Wyroby polskiego monopolu tytoniowego wywiezione za granicę i wprowadzone z powrotem do kraju uważa się za tytoń pochodzenia zagranicznego.

§ 4. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występków określonych w art. 61 — 63 albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 1/4 do 2-krotnej wartości przedmiotu albo karze grzywny w wysokości od 1.000 do 3.000 złotych za każdy rozpoczęty kilogram, jeżeli przedmiotem występku jest surowiec.

§ 5. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 65. Kto bez zezwolenia zbywa lub nabywa maszyny i narzędzia, służące do zawodowego wytwarzania wyrobów tytoniowych,

podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 50.000 złotych.

Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 66. Kto bez upoważnienia sprzedaje wyroby tytoniowe,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 67. Kto, będąc upoważnionym sprzedawcą, zbywa wyroby monopolu tytoniowego po cenie innej niż taryfowa,

podlega karze grzywny w wysokości od 10 do 100-krotnej różnicy ceny.

Art. 68. Kto posiada w obrocie handlowym wyroby tytoniowe w stanie innym, niż wypuszczone do obrotu,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 5.000 zł od każdego rozpoczętego kilograma takich wyrobów.

Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 69. Kto narusza przepisy o monopolu tytoniowym,

podlega, o ile czyn nie stanowi występku określonego w art. 58 — 68, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 5.

Naruszenie przepisów o monopolu spirytusowym.**Art. 70. § 1. Kto:**

- 1) wyrabia spirytus bez zezwolenia;
- 2) odkaża spirytus skażony albo wydziela spirytus z produktu zawierającego spirytus skażony, albo w jakikolwiek inny sposób ukrywa lub osłabia działanie środka skażającego,

podlega karze aresztu do lat 3 i grzywny w wysokości od 20.000 do 500.000 złotych.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w celach zarobkowych,

podlega karze więzienia do lat 5 i grzywny w wysokości od 50.000 do 1.000.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowemu.

Art. 71. § 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje spirytus pochodzący z niedozwolonego wyrobu, przetworzenia lub skażenia albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze aresztu do roku i grzywny w wysokości od 20.000 do 500.000 złotych.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w celach zarobkowych,

podlega karze więzienia do lat 3 i grzywny w wysokości od 50.000 do 1.000.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowemu.

Art. 72. § 1. Kto zataja ilość wyrobionego, odwodnionego lub oczyszczonego spirytusu, podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny w wysokości od 20.000 do 1.000.000 złotych. Spirytus zatajony podlega przepadkowemu.

§ 2. Zatajenie zachodzi w szczególności:

- 1) gdy w czasie wyrobu, oczyszczania lub odwadniania uchylono spirytus spod kontroli przez odprowadzenie płynu lub pary alkoholowej albo przez jakiekolwiek inne działanie;
- 2) gdy spowodowano wadliwe działanie przyrządu kontrolno-mierniczego lub korzystano z wadliwego działania tego przyrządu;
- 3) gdy spirytus zamagazynowano w pomieszczeniu na ten cel nie przeznaczonym;
- 4) gdy nie zapisano do ksiąg kontrolnych całej ilości alkoholu wyrobionego, oczyszczonego lub odwodnionego.

§ 3. Kary aresztu nie orzeka się, jeżeli zatajenia dokonano w sposób określony w § 2 pkt 3) i 4).

Art. 73. Kto zmienia w użyciu przeznaczenie spirytusu w sposób uzasadniający pobranie wyższej ceny od zapłaconej,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej różnicy ceny. Spirytus podlega przepadkowemu.

Art. 74. Kto nie zgłasza zapasów, od których należy się dopłata z powodu podwyższenia cen spirytusu lub wyrobów spirytusowych, podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej dopłaty, należnej od nie zgłoszonych zapasów.

Zapasy nie zgłoszone podlegają przepadkowemu.

Art. 75. Kto w celach zarobkowych przerabia, oczyszcza lub odwadnia spirytus bez zezwolenia,

podlega karze grzywny w wysokości od 20.000 do 500.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowemu.

Art. 76. § 1. Kto uruchamia przedsiębiorstwo wyrobu, oczyszczania, odwadniania lub przerobu spirytusu przed zatwierdzeniem urzędów przez władzę skarbową,

podlega karze grzywny w wysokości od 5.000 do 100.000 złotych. Wyroby i produkty przygotowane podlegają przepadkowemu.

§ 2. Tym samym karom podlega, kto wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu przedsiębiorstwa wyrabia, oczyszcza, odwadnia lub przerabia spirytus.

Art. 77. § 1. Kto przez naruszenie przepisów o monopolu spirytusowym uszczupla dochód zastrzeżony Skarbowi Państwa,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 70 — 76, karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej należności uszczuplonej. Przedmiot występku podlega przepadkowemu.

§ 2. Jeżeli czyn, określony w § 1, ponownie został przez usunięcie spirytusu z zakładu, magazynu lub transportu, sprawca podlega nadto karze aresztu do 6 miesięcy.

§ 3. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1. Przedmiot występku podlega przepadkowemu, jeżeli posiadanie jego jest zabronione.

Art. 78. § 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 72, 75 — 77 albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej najwyższej ceny monopolowej spirytusu.

§ 2. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 73 i 74 albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 10-krotnej różnicy cen spirytusu.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowemu.

Art. 79. Kto przez zgłoszenie nieprawdźw-
wych danych o wywozie za granicę spirytusu
albo artykułów zawierających spirytus lub wy-
produkowanych przy użyciu spirytusu — na-
raża Skarb Państwa na nienależny zwrot opła-
ty monopolowej,

podlega karze grzywny w wysokości od 10 do
20-krotnej kwoty, która niesłusznie podle-
gałaby zwrotowi.

Art. 80. Kto bez zgody władzy skarbowej
odstępnie innej osobie spirytus, który nabył
po niższej cenie na podstawie zezwolenia dla
siebie otrzymanego,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do
10-krotnej najwyższej ceny monopolowej
spirytusu od każdego rozpoczętego litra.
Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 81. Kto bezprawnie wyrabia, posiada,
zbywa lub nabywa urządzenia do wyrobu,
oczyszczania lub odwadniania spirytusu,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzyw-
ny w wysokości od 2.000 do 50.000 złotych.
Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 82. Kto sprowadza na obszar niewłaści-
wy albo wprowadza do obrotu na obszarze nie-
właściwym lub posiada na tym obszarze wy-
roby monopolu spirytusowego, przeznaczone
do sprzedaży na określonym tylko obszarze
Państwa,

podlega karze grzywny w wysokości od 500
do 50.000 złotych. Przedmiot występku pod-
lega przypadkowi.

Art. 83. Kto bez zezwolenia sprzedaje spiry-
tus lub wódkę,

podlega karze grzywny w wysokości od 500
do 50.000 złotych. Przedmiot występku pod-
lega przypadkowi.

Art. 84. Kto, będąc upoważnionym sprze-
dawcą, zbywa wyroby monopolu spirytusowe-
go po cenie innej od ustalonej przepisami,

podlega karze grzywny w wysokości od 10
do 100-krotnej różnicy ceny.

Art. 85. Kto w zakładzie handlowym:

1) przechowuje spirytus lub wódkę, nie ma-
jąc zezwolenia na sprzedaż tych produk-
tów;

2) przechowuje albo sprzedaje te produkty
w stanie innym niż wypuszczone do obro-
tu,

podlega karze grzywny w wysokości od 200
do 50.000 złotych. Przedmiot występku pod-
lega przypadkowi.

Art. 86. § 1. Kto uchyla się od obowiązku
mieszania spirytusu z płynnymi materiałami
napędowymi,

podlega karze grzywny w wysokości od 3 do
10-krotnej ceny spirytusu, którego według
przepisów użyć należało do mieszanki napę-
dowej.

§ 2. Kto przy sporządzaniu materiałów napę-
dowych używa składników niezgodnie z prze-
pisami,

podlega karze grzywny w wysokości od 500
do 50.000 złotych. Mieszanka podlega prze-
pawkowi, jeżeli nie można jej doprowadzić
do stanu przez przepisy wymaganego.

Art. 87. Kto narusza przepisy o monopolu
spirytusowym,

podlega, o ile czyn nie stanowi występkę
określonego w art. 70 — 86, karze pienięż-
nej porządkowej.

Rozdział 6.

Naruszenie przepisów o monopolu solnym.

Art. 88. Kto wbrew przepisom o monopolu
sólnym wprowadza sól do obrotu,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do
20-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej.
Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 89. Kto usuwa z soli środek skażający
albo w jakikolwiek inny sposób ukrywa lub
osłabia działanie środka skażającego,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzyw-
ny w wysokości od 5 do 20-krotnej uszczuplo-
nej opłaty monopolowej albo jednej z tych
kar. Przedmiot występku podlega przypad-
kowi.

Art. 90. Kto zmienia w użyciu przeznaczenie
soli w sposób uzasadniający pobranie wyższej
ceny monopolowej od zapłaconej,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do
20-krotnej różnicy ceny. Przedmiot występku
podlega przypadkowi.

Art. 91. Kto wbrew przepisom o monopolu
sólnym przetwarzza w jakikolwiek sposób sól
w celu dalszej odsprzedaży,

podlega karze grzywny w wysokości od 3 do
20-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej.
Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 92. Kto usuwa podczas transportu sól, od
której nie uiszczono opłaty monopolowej.

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do
20-krotnej opłaty monopolowej. Przedmiot
występku podlega przypadkowi.

Art. 93. Kto nie zgłasza zapasów, od których
należy się dopłata z powodu podwyższenia cen
soli,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do
8-krotnej dopłaty, należnej od nie zgłoszo-
nych zapasów. Zapasy nie zgłoszone podlega-
ją przypadkowi.

Art. 94. § 1. Kto przez naruszenie przepisów
o monopolu solnym uszczupla dochód zastrze-
żony Skarbowi Państwa,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występkę o-
kreślonego w art. 88—93, karze grzywny w wy-

sokości od 5 do 20-krotnej należności uszczuplonej. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1. Przedmiot występku podlega przypadkowi, jeżeli posiadanie jego jest zabronione.

Art. 95. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 88—94 albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 8-krotnej opłaty monopolowej. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 96. Kto bez zgody władzy skarbowej odstepuje innej osobie sól, którą nabył po niższej cenie na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 5-krotnej najwyższej ceny monopolowej soli od każdego rozpoczętego kilograma. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 97. Kto sprzedaje sól po cenie innej od ustalonej przepisami,

podlega karze grzywny w wysokości od 10 do 100-krotnej różnicy ceny.

Art. 98. Kto narusza przepisy o monopolu solnym,

podlega, o ile czyn nie stanowi występku określonego w art. 88—97, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 7.

Naruszenie przepisów o monopolu zapalczanym i opodatkowaniu zapalniczek.

Art. 99. § 1. Kto bez zezwolenia wyrabia zapalki lub zapalniczki,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej od wyrobionych przedmiotów.

§ 2. Jeżeli sprawca wyrabia inne przedmioty, objęte monopołem zapalczanym,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 100.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 100. Kto bez zgłoszenia wyrabia zapalniczki ze złota i srebra,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnego podatku od wyrobionych zapalniczek. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 101. § 1. Kto wbrew przepisom o monopolu zapalczanym:

1) wydaje lub wyprowadza z pomieszczeń fabrycznych przedmioty, objęte przepisami o monopolu zapalczanym;

2) usuwa takie przedmioty z transportu, przeznaczanego za granicę,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej albo od 5 do 10-krotnego podatku od przedmiotów w ten sposób wydanych, wyprowadzonych lub usuniętych.

§ 2. Jeżeli czyn, określony w § 1, dotyczy przedmiotów monopolu zapalczanego, na które nie jest ustanowiona opłata monopolowa,

sprawca podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 102. § 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 99—101, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej opłaty monopolowej albo od 2 do 4-krotnego podatku.

§ 2. Jeżeli przedmiot nie podlega opłacie ani podatkowi, wymierzyć należy karę grzywny w wysokości od 200 do 50.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 103. Kto posiada w obrocie handlowym zapalki w opakowaniach nie zaopatrzonych w przepisane oznaczenia,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej od tych zapalek. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 104. Kto zbywa, nabywa lub posiada zapalniczki, nie zaopatrzone w znaczek podatkowy, podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej od tych zapalniczek. Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 105. Kto posiada w obrocie handlowym kamyczki zapalowe w opakowaniach, nie zaopatrzonych w przepisane opaski,

podlega karze grzywny w wysokości od 200 do 50.000 złotych.

Przedmiot występku podlega przypadkowi.

Art. 106. Kto narusza przepisy o monopolu zapalczanym i opodatkowaniu zapalniczek

podlega, o ile czyn nie stanowi występku określonego w art. 99—105, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 8.

Naruszenie przepisów o monopolu loteryjnym.

Art. 107. § 1. Kto:

1) urządza lub prowadzi loterię bez zezwolenia;

- 2) uczestniczy na obszarze Państwa Polskiego w działalności loterii zagranicznej;
  - 3) premiuje losami loteryjnymi inne transakcje;
  - 4) sprzedaje losy loterii państwowej po cenie innej od oznaczonej na losie albo na raty lub dniówki;
  - 5) sprzedaje szanse wygrania z poszczególnego losu loterii państwowej,
- podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny w wysokości od 1.000 do 200.000 złotych.

§ 2. Jeżeli loteria, urządzona bez zezwolenia, przeznaczona była na cel społeczny, sprawca podlega karze grzywny w wysokości od 200 do 20.000 złotych.

§ 3. W przypadkach, określonych w § 1 pkt 1) — 3), podlegają przepadkowi losy, dokumenty i urządzenia loteryjne oraz wygrane, które na podstawie losów i dokumentów przypadają uczestnikom gry.

Art. 108. Kto bez zezwolenia trudni się zawodowo sprzedażą losów loterii państwowej, podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych. Losy nie sprzedane podlegają przepadkowi.

Art. 109. Kto powiększa kapitał gry loteryjnej ponad kwotę, wskazaną w zezwoleniu, podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 5-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej.

Art. 110. Kto narusza przepisy o monopolu loteryjnym, podlega, o ile czyn nie stanowi występku określonego w art. 107—109, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 9.

Naruszenie przepisów akcyzowych.

Art. 111. Kto bez zezwolenia lub zgłoszenia wyrabia lub przerabia produkt akcyzowy, podlega karze grzywny w wysokości od 20.000 do 1.000.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Art. 112. Kto odkaża produkt akcyzowy albo ukrywa lub osłabia działanie środka skażającego,

podlega karze aresztu do roku i grzywny w wysokości od 10.000 do 500.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Art. 113. § 1. Kto:

- 1) uruchamia wytwórnię produktu akcyzowego przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę akcyzową;
- 2) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej wyrób produktu akcyzowego przed zatwierdzeniem zgłoszenia wyrobu przez władzę akcyzową,

podlega karze grzywny w wysokości od 5.000 do 100.000 zł. Produkt akcyzowy i materiały przygotowane do jego wyrobu podlegają przepadkowi.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wyrabia produkt akcyzowy wbrew zarządzeniu władzy akcyzowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni.

§ 3. Przepis § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zakładów przerobu, zużycia, formowania lub rozlewu produktu akcyzowego, pozostającego pod węzłem akcyzy.

Art. 114. § 1. Kto zataja ilość lub jakość wyrobionego lub przerobionego produktu akcyzowego,

podlega karze grzywny w wysokości od 20.000 do 1.000.000 zł.

Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Zatajenie zachodzi w szczególności:

- 1) gdy wbrew przepisom akcyzowym nie podano zważeniu albo zmierzeniu lub nie zapisano do właściwych ksiąg całej ilości półfabrykatu lub wyrobionego produktu akcyzowego;
- 2) gdy produkt, pozostający pod węzłem akcyzy, zamagazynowano w innym pomieszczeniu niż przeznaczone na ten cel.

Art. 115. Kto:

- 1) usuwa produkt akcyzowy, pozostający pod węzłem akcyzy, z miejsca wyrobu, przerobu, zużycia lub zamagazynowania albo podczas transportu;
- 2) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do całkowitego albo częściowego zwolnienia produktu akcyzowego od akcyzy lub pobrania od niego niższej stawki akcyzowej,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej akcyzy od produktu w ten sposób usunięto lub użytego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Art. 116. Kto nie zgłasza zapasu produktu, na który ustanowiono akcyzę lub zapasu produktu akcyzowego, od którego należy się dopłata z powodu podwyższenia akcyzy,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej akcyzy lub dopłaty od nie zgłoszonego produktu. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Art. 117. § 1. Kto przez naruszenie przepisów prawa akcyzowego uszczupla akcyzę od produktu akcyzowego,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 111—116, karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej akcyzy uszczuplonej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1.

Art. 118. § 1. Kto nabywa, przechowuje lub transportuje produkt akcyzowy, pochodzący z występów, określonych w art. 111—117 albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej akcyzy. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1.

Art. 119. Kto wbrew przepisom prawa akcyzowego posiada w obrocie handlowym produkt akcyzowy bez właściwych oznaczeń akcyzowych albo bez etykiety lub w nieprzepisowym opakowaniu,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

Art. 120. Kto w obrocie handlowym wbrew przepisom prawa akcyzowego przerabia, miesza, rozlewa, przetwarza produkt akcyzowy albo przechowuje go w stanie innym, niż wypuszczony do obrotu,

podlega karze grzywny w wysokości od 5.000 do 100.000 złotych. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

Art. 121. Kto używa w miejscu wyrobu, przerobu lub magazynowania produktu akcyzowego uszkodzonych opasek akcyzowych albo zdejmuje lub odkleja opaski akcyzowe,

podlega karze grzywny w wysokości od 5.000 do 100.000 złotych. Opaski i produkt akcyzowy zaopatrzony w używane opaski podlegają przypadkowi.

Art. 122. Kto wbrew przepisom prawa akcyzowego opaski odstępuje, wypożycza albo je przechowuje poza miejscem wyrobu, przerobu lub magazynowania produktu akcyzowego, pozostającego pod węzłem akcyzy,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych. Opaski podlegają przypadkowi.

Art. 123. Kto przez zgłoszenie nieprawdźwanych danych o wywozie za granicę produktu akcyzowego lub przedmiotów zawierających ten produkt albo wyrobionych przy użyciu go naraża Skarb Państwa na nienależny zwrot akcyzy,

podlega karze grzywny w wysokości od 10 do 20-krotnej kwoty, która niesłusznie podlegałaby zwrotowi.

Art. 124. Kto wbrew przepisom prawa akcyzowego wyrabia, zbywa, nabywa lub wypożycza maszyny, przyrządy oraz naczynia, służące do wyrobu produktu akcyzowego,

podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

Art. 125. Kto sprzedaje produkt akcyzowy po cenie innej od ustalonej przepisami,

podlega karze grzywny w wysokości od 10 do 50-krotnej różnicy ceny.

Art. 126. Kto narusza przepisy akcyzowe, podlega, o ile czyn nie stanowi występuku, określonego w art. 111 — 125, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 10.

Naruszenie przepisów o obrocie papierami premiovymi.

Art. 127. Kto:

1) wypuszcza obligacje pożyczek premiovych,

2) uczestniczy w niedozwolonych transakcjach obcokrajowymi papierami premiovymi, podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny w wysokości od 5.000 do 100.000 złotych. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

Art. 128. Kto bez zezwolenia sprzedaje papiery premiove,

podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 100.000 złotych. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

Art. 129. Kto:

1) sprzedaje szanse wygrania na poszczególne papiery premiove;

2) premiuje takimi papierami inne transakcje,

podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występuku podlega przypadkowi.

Art. 130. Kto narusza przepisy o obrocie papierami premiovymi,

podlega, o ile czyn nie stanowi występuku, określonego w art. 127 — 129, karze pieniężnej porządkowej.

Rozdział 11.

Naruszenie przepisów o podatkach bezpośrednich pobieranych na rzecz Skarbu Państwa

Art. 131. § 1. Kto, będąc podatnikiem, naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku w postępowaniu podatkowym lub wobec płatnika dokonującego obliczenia i poboru podatku:

1) przez zatajanie danych, mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości;

2) przez podanie takich danych niezgodnie z rzeczywistością,

podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 10-krotnej kwoty podatku uszczupionego lub narażonego na uszczuplenie.

§ 2. Jeżeli sprawca występuku określonego w § 1 działa nieumyślnie,

podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuści się czynu określonego w § 1 w związku z ukryciem albo nierzetelnym prowadzeniem ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 20-krotnej kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie.

§ 4. Występkę tego dopuścić się może także płatnik lub ustawowy przedstawiciel albo zastępca podatnika lub płatnika (art. 33 § 2).

§ 5. Jeżeli sprawca zataił (§ 1 pkt 1) swe wzbogacenie wojenne (art. 2 pkt 5 lit. d), można nadto orzec przepadek całego wzbogacenia wojennego.

Art. 132. § 1. Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku przez ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych,

podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 1.000.000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bezpośrednio nadzorując prowadzenie tych ksiąg dopuszcza do ich ukrycia lub nierzetelnego prowadzenia.

Art. 133. W przypadkach określonych w art. 131 i 132 sprawca nie ulega odpowiedzialności z art. 281 kodeksu karnego, jeżeli działał wyłącznie w celu narażenia Skarbu Państwa na uszczuplenie podatku.

Art. 134. § 1. Kto, będąc płatnikiem, zaniecha obowiązku obliczenia i pobrania od podatnika należności z tytułu zobowiązania podatkowego lub pobierze ją w kwocie niższej od przepisanej,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i karze grzywny w wysokości od 1 do 5-krotnej kwoty uszczuplonego podatku lub jednej z tych kar.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ kary określonej w § 1.

Art. 135. § 1. Kto, będąc płatnikiem, nie wpłaci na rachunek władzy podatkowej pobranych od podatnika sum z tytułu zobowiązania podatkowego,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i karze grzywny w wysokości od 1 do 5-krotnego nie wpłaconego podatku.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ kary określonej w § 1.

Art. 136. Kto utrudnia uprawnionemu organowi władzy skarbowej przeprowadzenie oględzin lokalnych, kontroli lub lustracji, podlega karze grzywny od 200 do 100.000 złotych.

Art. 137. Kto wbrew przepisom o podatku obrotowym nie nabył karty rejestracyjnej na prowadzenie przedsiębiorstwa (zakładu), posiadanie składu lub wykonywanie zajęcia

albo nabył taką kartę za cenę niższą od przepisanej,

podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 20-krotnej uszczuplonej kwoty.

Art. 138. § 1. Kto wbrew przepisom o postępowaniu podatkowym nie prowadzi ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych albo prowadząc te księgi odmawia okazania ich uprawnionemu organowi, podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 100.000 złotych.

§ 2. Kto pomimo nieuznania ksiąg z powodu ich wadliwości za dowód w postępowaniu podatkowym prowadzi je nadal wadliwie,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych.

Art. 139. Kto wbrew przepisom o postępowaniu podatkowym odmawia wydania rachunku, niezbędnego podatnikowi do udokumentowania w prowadzonych przez niego księgach handlowych, w księgach uproszczonych lub podatkowych — zapisów dotyczących zakupów rzeczy ruchomej lub świadczenia usług,

podlega karze aresztu do 6-ciu miesięcy i karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych lub jednej z tych kar.

Art. 140. Kto, będąc podatnikiem, w księgach handlowych, księgach uproszczonych lub podatkowych zaniedba obowiązku właściwego udokumentowania zapisów, dotyczących zakupu rzeczy ruchomej lub świadczenia usług,

podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 50.000 złotych.

Art. 141. Kto uszczupla podatek od nabycia praw majątkowych przez użycie skasowanego znaczka skarbowego,

podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 20-krotnej kwoty uszczuplonej.

Art. 142. Kto narusza przepisy o podatkach bezpośrednich,

podlega, o ile czyn nie stanowi występkę określonego w art. 131, 132, 134 — 141, karze pieniężnej porządkowej.

Art. 143. Przepisy rozdziału niniejszego dotyczące podatków stosuje się odpowiednio do zaliczek na podatek i przedpłat na poczet zaliczek.

Rozdział 12.

Naruszenie przepisów o opłacie skarbowej.

Art. 144. W zakresie naruszenia przepisów o opłacie skarbowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 134 — 136, 138 § 1 i 142.

Art. 145. Kto uszczupla opłatę skarbową przez użycie skasowanego znaczka skarbowego,

podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 20-krotnej kwoty opłaty uszczuplonej.

Art. 146. Kto sprzedaje skasowane znaczki skarbowe,
podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 20-krotnej ceny, ustalonej przepisami. Przedmiot występkę podlega przepadkowi.

Art. 147. Kto sprzedaje urzędowe blankiety wekslowe lub znaczki skarbowe po cenie innej od ustalonej przepisami,
podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 10-krotnej różnicy ceny.

Rozdział 13.

Naruszenie przepisów o daninach komunalnych.

Art. 148. § 1. W zakresie naruszenia przepisów o daninach komunalnych, określonych w art. 2 pkt 7 lit. a) — g) stosuje się odpowiednio przepisy art. 131 § 1 — 4, 132 — 136, 138 § 1, 142 i 143.

§ 2. W zakresie naruszenia przepisów o daniach komunalnych, określonej w art. 2 pkt 7 lit. h), stosuje się odpowiednio przepisy art. 134—136, 142 i 145—147.

C Z Ę Ś Ć II.

POSTĘPOWANIE KARNE SKARBOWE.

DZIAŁ I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 149. § 1. Postępowanie w sprawach o przestępstwa podlegające prawu niniejszemu odbywa się według poniższych przepisów.

§ 2. Przepisy te stosuje się również do osób podlegających sądownictwu wojskowemu.

Art. 150. § 1. Orzecznictwo sprawują:

- 1) sądy powszechne — w sprawach o występkę skarbowe, zagrożone zasadniczą karą pozbawienia wolności;
- 2) w sprawach o pozostałe przestępstwa:
  - a) władze skarbowe z wyjątkiem przestępstw określonych w art. 2 pkt 7,
  - b) władze samorządowe w sprawach o przestępstwa określone w art. 2 pkt 7.

§ 2. W razie zbiegu przestępstwa podlegającego właściwości sądu z przestępstwem, podlegającym właściwości władz skarbowych lub samorządowych, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w razie zbiegu przestępstwa podlegającego właściwości władz skarbowych z przestępstwem podlegającym właściwości władz samorządowych.

Art. 151. Sprawy określone w art. 150 § 1 pkt 2 należą jednak do wyłącznej właściwości sądów:

- 1) jeżeli przez jeden i ten sam czyn naruszono, prócz przepisów uzasadniających właściwość władz skarbowych lub samorządowych, również takie przepisy, których naruszenie podlega ściganiu przez władzę administracji ogólnej lub przez sąd;
- 2) jeżeli oskarżony w sprawie nie ukończył lat 17;
- 3) jeżeli zachodzą wątpliwości co do poczytalności oskarżonego;
- 4) jeżeli sąd zastosował środek zapobiegawczy wobec oskarżonego;
- 5) jeżeli władza skarbową lub samorządową za zezwoleniem właściwego ministra przekazuje sprawę do postępowania sądowego.

Art. 152. § 1. Sąd właściwy na podstawie przepisów art. 150 i 151 dla sprawcy jest również właściwy dla podżegacza, pomocnika oraz innej osoby, której czyn przestępny pozostaje w ścisłym związku z czynem sprawcy, choćby wobec nich nie zachodziły okoliczności uzasadniające właściwość sądową.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli sprawy co do wszystkich oskarżonych nie mogą być objęte jednym postępowaniem sądowym.

Art. 153. Sąd nie przestaje być właściwym, choćby w toku postępowania sądowego ustały przyczyny uzasadniające tę właściwość.

Art. 154. § 1. Orzeczenie wydane przez władzę skarbową lub samorządową względem osoby, która w danej sprawie podlega orzecznictwu sądów, jest z mocy prawa nieważne.

§ 2. Nieważność stwierdza postanowieniem sąd I instancji, właściwy według niniejszego prawa, z własnej inicjatywy lub na wniosek stron.

Art. 155. § 1. Orzeczenie, wydane przez władzę samorządową względem osoby, która w danej sprawie podlega orzecznictwu władzy skarbowej i odwrotnie, jest z mocy prawa nieważne.

§ 2. Nieważność stwierdza postanowieniem sąd okręgowy tego okręgu, gdzie mieści się siedziba władzy, która wydała orzeczenie.

Art. 156. § 1. Władza skarbową lub władzę samorządową, każda w zakresie swej właściwości, prowadzi dochodzenie także w sprawach, których rozpoznanie należy do właściwości sądów.

§ 2. W sprawach należących do właściwości sądu okręgowego o wszczęciu dochodzenia zawiadamia się właściwego prokuratora, który może objąć dochodzenie i prowadzić je bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem:

- 1) władz skarbowych lub ich organów wykonawczych — w sprawach o przestępstwa określone w art. 2 pkt 1—6;

- 2) władz samorządowych — w sprawach o pozostałe przestępstwa;
- 3) Milicji Obywatelskiej we wszystkich sprawach określonych w art. 2.

§ 3. Jeżeli sąd zastosował środek zapobiegawczy, prokurator z mocy prawa obejmuje dochodzenie.

§ 4. Objęcie dochodzenia przez prokuratora wyłącza właściwość władzy skarbowej i samorządowej.

Art. 157. Osoba odpowiedzialna posiłkowo (art. 33) lub zastępczo (art. 37) korzysta w toku całego postępowania z uprawnień służących oskarżonemu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 158. § 1. Na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu wpływają kwoty:

- 1) z grzywien i kar pieniężnych, nakładanych przez władze skarbowe;
- 2) ze sprzedaży przedmiotów i równowartości nieujętych przedmiotów (art. 23) niezależnie od tego, czy ich przepadek lub ściągnięcie równowartości orzekł sąd lub władza skarbową.

§ 2. Na rachunek budżetu właściwego miejscowo związku samorządu terytorialnego wpływają kwoty z grzywien i kar pieniężnych nakładanych przez władze samorządowe.

§ 3. Na rachunek budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości wpływają kwoty z grzywien i kar pieniężnych nakładanych przez sądy powszechne.

DZIAŁ II.

POSTĘPOWANIE PRZED WŁADZAMI SKARBOWYMI.

Rozdział 1.

Właściwość.

Art. 159. § 1. Władza skarbową I instancji rozpoznaje sprawy:

- 1) o wykroczenia skarbowe;
- 2) o występki skarbowe określone w art. 2 pkt 1 — 4, jeżeli najwyższa zasadnicza kara grzywny, grożąca za dany czyn, nie przekracza 50.000 złotych;
- 3) o występki skarbowe określone w art. 2 pkt 5 i 6.

§ 2. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w drodze rozporządzeń zmieniać powyższą granicę dla całego Państwa lub dla jego części.

Art. 160. Władze skarbowe II instancji rozpoznają:

- 1) sprawy o występki skarbowe nie należące do właściwości władz skarbowych I instancji;
- 2) sprawy, w których dochodzenie prowadziły władze skarbowe II instancji;
- 3) środki odwoławcze od orzeczeń i postanowień władz skarbowych I instancji.

Art. 161. Minister Skarbu określa w drodze rozporządzeń, które z władz skarbowych I i II instancji uprawnione są do orzecznictwa.

Art. 162. Minister Skarbu rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń i postanowień władz skarbowych II instancji oraz orzeka w innych przypadkach wskazanych w prawie niniejszym.

Art. 163. Właściwość miejscową w sprawach o przestępstwa przewidziane w art. 2 pkt 5 i 6 określa się według przepisów o właściwości miejscowej władz skarbowych co do ustalenia zobowiązań podatkowych w zakresie podatków bezpośrednich i opłaty skarbowej.

Art. 164. § 1. Właściwą miejscowo w sprawach o przestępstwa określone w art. 2 pkt 1—4 jest przede wszystkim władza skarbową okręgu, w którym przestępstwa popełniono.

§ 2. Przestępstwo uważa się za popełnione w tym miejscu, gdzie wykonano działanie przestępne albo gdzie skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

§ 3. Jeżeli przestępstwo popełniono w okręgu kilku władz skarbowych, właściwą jest ta z nich, która najpierw wszczęła postępowanie.

Art. 165. § 1. Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania nie można ustalić miejsca popełnienia przestępstwa, właściwą jest władza skarbową okręgu, w którym oskarżony mieszka.

§ 2. Gdy miejsce zamieszkania oskarżonego na obszarze Państwa Polskiego nie jest znane, właściwą jest władza skarbową okręgu, w którym przestępstwo wykryto.

Art. 166. § 1. Jeżeli w chwili wszczęcia sprawy nie można ustalić właściwości władz skarbowych na podstawie art. 163 — 165 albo jeżeli ważne względy za tym przemawiają, Minister Skarbu wyznacza władzę skarbową, która ma sprawę rozpoznać.

§ 2. Powyższe uprawnienie może Minister Skarbu przelewać na władzę skarbową II instancji.

Art. 167. W postępowaniu przed władzą skarbową stosuje się odpowiednio przepis art. 152.

Art. 168. § 1. Jeżeli tę samą osobę oskarżono o kilka przestępstw skarbowych, a sprawy należą do właściwości różnych władz skarbowych tego samego rodzaju i tego samego rzędu, właściwą jest władza, która najpierw wszczęła postępowanie.

§ 2. Jeżeli sprawy należą do właściwości władz skarbowych różnego rodzaju lub różnego rzędu, każda z władz orzeka odrębnie w zakresie swej właściwości.

Art. 169. § 1. Władza skarbową właściwą według art. 167 i 168 może wyłączyć sprawę co do danego oskarżonego lub danego przestępstwa, jeżeli uzna, że odrębne jej rozpoznanie przyczyni się do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania.

§ 2. Wyłączona sprawa przechodzi do władzy właściwej według zasad ogólnych.

Art. 170. § 1. Orzeczenie wydane przez władzę skarbową niższego rzędu lub innego rodzaju z obrazą przepisów o właściwości rzeczowej jest z mocy prawa nieważne.

§ 2. Orzeczenie władzy skarbowej wyższego rzędu, wydane w zakresie działania władzy skarbowej tego samego rodzaju, lecz niższego rzędu, nie jest z tego powodu nieważne.

Art. 171. § 1. Do prowadzenia dochodzenia właściwe są władze skarbowe I instancji oraz organa wykonawcze władz skarbowych według zasad, które ustala rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości.

§ 2. W sprawach wyjątkowego znaczenia prowadzenie dochodzeń może objąć władza skarbową II instancji.

Rozdział 2.

Wyłączenie urzędnika.

Art. 172. § 1. Urzędnik powinien się wyłączyć od jakiegokolwiek udziału w prowadzeniu sprawy:

- 1) jeżeli sprawa dotyczy go bezpośrednio;
- 2) jeżeli jest małżonkiem oskarżonego, odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo, interwenienta albo ich pełnomocnika lub obrońcy;
- 3) jeżeli jest krewnym lub powinowatym w linii prostej bez ograniczenia, a w linii bocznej aż do stopnia między dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2) albo jeżeli jest związany z jedną z tych osób z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) jeżeli brał udział w sprawie jako pełnomocnik lub obrońca oskarżonego, odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo albo interwenienta;
- 5) jeżeli w niższej instancji brał udział w wydaniu zaskarżonego rozstrzygnięcia.

§ 2. Powody wyłączenia trwają nawet po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 3. Urzędnik powinien się wyłączyć od przeprowadzenia czynności, określonych w rozdziale 8 oraz od udziału w rozstrzygnięciu sprawy, jeżeli w tej samej sprawie był przesłuchany jako świadek lub biegły.

Art. 173. Niezależnie od przyczyn, wymienionych w art. 172, bezpośredni przełożony wyłącza urzędnika na jego własne żądanie lub na wniosek strony, jeżeli pomiędzy nim a stroną zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

Rozdział 3.

Rozstrzygnięcia, doręczenia, terminy.

Art. 174. § 1. Władza skarbową wydaje rozstrzygnięcia w postaci orzeczeń i postanowień.

§ 2. Orzeczeniem jest rozstrzygnięcie władzy skarbowej stanowiące o winie, karze albo środku zabezpieczającym.

§ 3. Wszelkie inne rozstrzygnięcia są postanowieniami.

§ 4. W kwestiach, nie wymagających rozstrzygnięcia władzy skarbowej, kierownik tej władzy lub przełożony organu wykonawczego władz skarbowych wydaje zarządzenia.

Art. 175. § 1. Każde rozstrzygnięcie powinno zawierać nazwę władzy, wymienienie osoby, do której jest skierowane, datę, osnovę, powołanie się na podstawę prawną, podpis i pieczęć władzy oraz wskazanie terminu i trybu zaskarżenia.

§ 2. Władza skarbową oznajmia swoje rozstrzygnięcia stronom przez doręczenie odpisu.

Art. 176. Przeciw orzeczeniom władzy skarbowej służą środki obrony przewidziane w art. 219, 238 i 239.

Art. 177. § 1. Na postanowienia władzy skarbowej służy zażalenie do jednej bezpośrednio wyższej instancji skarbowej, jeżeli prawo niniejsze inaczej nie stanowi. Termin do zażalenia wynosi siedem dni i jest zawity.

§ 2. Zażalenie nie wstrzymuje wykonania postanowienia, lecz władza, która wydała postanowienie lub władza odwoławcza może wstrzymać wykonanie.

§ 3. Poza tym do zakładania i rozstrzygania zażeń stosuje się odpowiednio przepis art. 181 § 2 i 3.

Art. 178. Rozstrzygnięcia odwoławcze władzy skarbowej oraz rozstrzygnięcia Ministra Skarbu wydane w wykonaniu nadzoru służbowego są ostateczne i nie ulegają zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 179. § 1. Oczywiście omyłki pisarskie i rachunkowe w rozstrzygnięciu można zawsze sprostować.

§ 2. Postanowienie sprostowania podpisuje się w ten sam sposób jak akt ulegający sprostowaniu.

Art. 180. § 1. Jeżeli strona ustanowi pełnomocnika lub obrońcę, który złoży upoważnienie

pisemne, odpisy rozstrzygnięć należy jemu do-ręczać.

§ 2. Jeżeli strona pozostaje pod opieką lub kuratelą, doręczenia powinny nastąpić do rąk jej ustawowego przedstawiciela.

§ 3. Jeżeli miejsce zamieszkania strony jest nieznanne, a dochodzenie w celu ustalenia tego miejsca nie dało wyniku, można zarządzić publicznie doręczenie sposobem, który ustali rozporządzenie Ministra Skarbu.

§ 4. Poza tym do doręczeń mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego.

Art. 181. § 1. Jeżeli prawo niniejsze inaczej nie stanowi, do biegu i sposobu obliczania terminu stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Wniosek o przywrócenie terminu do założenia środka odwoławczego składa się władzy, która wydała zaskarżone rozstrzygnięcie.

§ 3. Jeżeli władza ta uważa wniosek za zasadny, to sama się do niego przychyła, w przeciwnym razie przesyła go władzy właściwej do rozpoznania środka, która o wniosku rozstrzyga ostatecznie.

Rozdział 4.

Dochodzenie. Przepisy ogólne.

Art. 182. § 1. Dochodzenie prowadzi władza skarbową oraz jej organa wykonawcze według zasad i w granicach uprawnień ustalanych w rozporządzeniach Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości.

§ 2. Do wydawania postanowień w toku dochodzenia uprawnione są jedynie właściwe władze skarbowe.

Art. 183. § 1. Na żądanie władzy skarbowej właściwej miejscowo do przeprowadzenia dochodzenia władze skarbowe innych okręgów obowiązane są do dokonywania poszczególnych czynności.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do organów wykonawczych władz skarbowych.

Art. 184. § 1. Milicja Obywatelska działa w zakresie ścigania przestępstw skarbowych w zastępstwie nieobecnych organów skarbowych, zawiadamiając bezzwłocznie o wykryciu przestępstwa i przedsięwziętych czynnościach właściwą władzę skarbową, a w sprawach, należących do właściwości sądowej, nadto właściwego prokuratora.

§ 2. W dochodzeniach, prowadzonych przeciw żołnierzom w służbie czynnej oraz funkcjonariuszom służby bezpieczeństwa publicznego, obowiązki określone w § 1 ciąży przede wszystkim na właściwych organach wojskowych lub służby bezpieczeństwa publicznego.

Art. 185. § 1. Władze państwowe cywilne i wojskowe jako też władze samorządowe są obowiązane do pomocy władzom skarbowym.

§ 2. Władze te, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa skarbowego, mają obowiązek donieść o nim władzy skarbowej i poczynić w miarę możliwości i potrzeby kroki, aby zabezpieczyć dowody i przedmioty przestępstwa oraz uniemożliwić ucieczkę przestępcy.

Art. 186. § 1. W sprawach, należących do właściwości sądowej, władze skarbowe lub ich organa wykonawcze zawiadamiają o wszczęciu dochodzenia właściwego prokuratora, nie przerywając swoich czynności.

§ 2. Jeżeli prokurator obejmie dochodzenie (art. 156 § 2—3), należy przekazać mu akta sprawy i wykonać zlecone czynności.

§ 3. W przypadku objęcia dochodzenia przez prokuratora do prowadzenia dochodzenia mają wyłącznie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego, przy czym władzom skarbowym oraz ich organom wykonawczym służą wtedy uprawnienia Milicji Obywatelskiej.

Art. 187. § 1. Jeżeli prokurator nie obejmie dochodzenia, należy dochodzenie zakończyć, po czym przekazać mu akta sprawy za pośrednictwem właściwej władzy skarbowej.

§ 2. Przekazanie sprawy nie zwalnia władz skarbowych i jej organów wykonawczych od obowiązku udzielania władzom sądowym i prokuratorowi żądanych wyjaśnień i przeprowadzenia uzupełniającego dochodzenia.

Rozdział 5.

Rewizja i zatrzymanie rzeczy.

Art. 188. § 1. Władze skarbowe oraz ich organa wykonawcze uprawnione do przeprowadzenia dochodzeń są upoważnione do dokonywania rewizji domowych i osobistych oraz do zatrzymywania rzeczy.

§ 2. Do czynności tych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego ze zmianami przewidzianymi w poniższych przepisach.

Art. 189. § 1. Rewizji dokonywa się na podstawie pisemnego polecenia władz skarbowych uprawnionych do orzecznictwa.

§ 2. Inne władze skarbowe oraz funkcjonariusze organów wykonawczych władz skarbowych mogą wydawać polecenia rewizji tylko w przypadkach nie cierpiących zwłoki oraz w obrębie pasa granicznego.

§ 3. Władze oraz kategorie funkcjonariuszów, uprawnione do wydawania poleceń rewizji w granicach § 2, określa rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 190. Rewizji w pomieszczeniu, zajętym przez wojsko, dokonywa się w obecności przełożonego danej jednostki wojskowej (formacji, zakładu, urzędu) lub wyznaczonego przezeń zastępca, a w przypadkach nagłych w obecności inspekcyjnego.

Art. 191. W razie ujęcia przestępcy na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu wolno dokonać rewizji bez pisemnego polecenia pod warunkiem dopiesienia o niej przełożonej władzy.

Art. 192. § 1. Na przedmioty odebrane w trybie art. 152 i 153 kodeksu postępowania karnego wydaje się pokwitowanie.

§ 2. Do zatwierdzenia odebrania przedmiotów (art. 153 § 2 kodeksu postępowania karnego) uprawniona jest właściwa władza skarbowa, a w obrębie pasa granicznego — także władze uprawnione do wydawania poleceń rewizyj (art. 189 § 3).

§ 3. Kary i środki przymusu wymienione w art. 154 kodeksu postępowania karnego stosuje sąd grodzki na wniosek władzy prowadzącej dochodzenie.

Art. 193. § 1. Jeżeli oskarżony mieszka za granicą lub niema stałego miejsca zamieszkania, można na zabezpieczenie grożącej mu grzywny i innych świadczeń pieniężnych zająć wszelkie przedmioty będące jego własnością.

§ 2. Przedmioty, stanowiące niezbędne narzędzia pracy zawodowej, z wyjątkiem środków przewozowych, oraz przedmioty niezbędnego użytku nie podlegają zajęciu na zabezpieczenie kary.

§ 3. Jeżeli zajęcie nastąpiło nie na podstawie postanowienia władzy skarbowej, stosuje się odpowiednio przepis art. 192 § 2.

Art. 194. § 1. O zajęciu przedmiotów należy zawiadomić osoby, mogące rościć sobie do nich prawa ze wskazaniem, że mogą zgłosić interwencję w terminie 14-dniowym od doręczenia im zawiadomienia.

§ 2. Władza skarbowa może przyjąć interwencję wniesioną po upływie powyższego terminu, lecz przed wydaniem orzeczenia I instancji, jeżeli nie powoduje to zwłoki w postępowaniu karnym.

§ 3. Niewniesienie interwencji w postępowaniu przed władzami skarbowymi nie wyłącza prawa wystąpienia z interwencją w postępowaniu karnym sądowym, jeżeli oskarżony lub odpowiedzialny zażądał skierowania sprawy na tę drogę.

Art. 195. Zajęte przedmioty oddaje się na przechowanie najbliższej właściwej władzy I instancji skarbowej lub samorządowej, albo zabezpiecza się w inny sposób.

Art. 196. § 1. Zajęte przedmioty można sprzedać przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy, jeżeli nie są niezbędne do celów postępowania

karnego, a przechowanie ich może spowodować nadmierne trudności lub koszty albo grozi zniszczeniem przedmiotów lub znacznym obniżeniem ich wartości.

§ 2. Sprzedaży dokonywa się według przepisów o egzekucji administracyjnej.

§ 3. O terminie sprzedaży należy zawiadomić w miarę możliwości zarówno oskarżonego, jak interwenienta.

Art. 197. § 1. Zamiast sprzedaży właściwa władza skarbowa może postanowić zwrot zajętych przedmiotów, jeżeli nie są niezbędne do celów postępowania karnego i nie są wyłączone z obrotu.

§ 2. Zwrot przedmiotów następuje po złożeniu lub zabezpieczeniu ich wartości szacunkowej, która nie może być niższa od ciężących na nich należności skarbowych.

Art. 198. § 1. Niezależnie od uprawnienia przewidzianego w art. 193 właściwa władza skarbowa może zabezpieczyć grożącą grzywnę i inne świadczenia pieniężne na majątku oskarżonego albo odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo.

§ 2. Zabezpieczenia dokonywa się na podstawie przepisów o egzekucji administracyjnej.

Art. 199. § 1. Na podstawie postanowienia władz skarbowych urzędy kolejowe i pocztowe są obowiązane wydać tym władzom lub ich organom wykonawczym przesyłki, co do których istnieje podejrzenie, że zawierają przedmioty przestępstwa skarbowego.

§ 2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki władze skarbowe uprawnione tylko do prowadzenia dochodzeń oraz ich organa wykonawcze mogą żądać wstrzymania wskazanych w § 1 przesyłek aż do czasu uzyskania postanowienia władz skarbowych uprawnionych do orzekania, nie dłużej jednak niż na siedem dni.

Rozdział 6.

Zatrzymanie oskarżonego.

Art. 200. § 1. W sprawach o występki skarbowe organom uprawnionym do prowadzenia dochodzeń służy prawo zatrzymania oskarżonego, gdy zachodzą warunki do wydania postanowienia o aresztowaniu.

§ 2. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego mogą być zatrzymani pod warunkami ustalonymi w rozporządzeniu Ministrów: Sprawiedliwości, Skarbu, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

§ 3. W sprawach należących do właściwości władz skarbowych od zatrzymania oskarżonego można odstąpić, jeżeli oskarżony na zabezpie-

czenie kary złoży najbliższej właściwej władzy I instancji uszczuploną należność skarbową w dwukrotnej wysokości albo równowartość towaru, jeżeli występki nie polegał na uszczupleniu należności skarbowej.

Art. 201. § 1. Zatrzymanego należy w ciągu 24 godzin sprowadzić do najbliższego sędziego śledczego lub sądu grodzkiego.

§ 2. Przy odstawieniu oskarżonego przesyła się sądowi akta dochodzenia. W razie zastosowania środka zapobiegawczego sąd odstępuje akta prokuratorowi — w przeciwnym razie zwraca je władzy skarbowej.

§ 3. Sąd, odstępując akta prokuratorowi, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwą władzę skarbową I instancji uprawnioną do orzecznictwa.

Rozdział 7.

Protokół karny.

Art. 202. § 1. O ujawnieniu przestępstwa sporządza się protokół karny.

§ 2. Jeżeli oskarżony jest nieobecny lub nieznany, spisuje się doniesienie karne.

Art. 203. Przepisów art. 202 można nie stosować w przypadkach wykroczeń przewidzianych w art. 142.

Art. 204. § 1. Protokół karny powinien zawierać opis czynu przestępnego oraz wyjaśnienia oskarżonego, stwierdzone jego podpisem.

§ 2. Oskarżony nie umiejący pisać zamieszcza zamiast podpisu znak odręczny potwierdzony przez dwóch świadków.

§ 3. W razie odmowy podpisu należy stwierdzić w protokole powód odmowy.

Rozdział 8.

Przesłuchanie oskarżonego, świadków i biegłych.

Art. 205. § 1. Jeżeli w toku dochodzenia zachodzi konieczność przesłuchania oskarżonego, należy go wezwać z zaznaczeniem, iż stawienie jego jest obowiązkowe.

§ 2. W razie nieusprawiedliwionego niestawienia się oskarżonego władza skarbową może zarządzić przymusowe jego sprowadzenie przez organa skarbowe lub milicji obywatelskiej.

§ 3. W przypadku określonym w § 2 przymusowe sprowadzenie żołnierza w czynnej służbie lub funkcjonariusza służby bezpieczeństwa publicznego zarządza na wniosek władzy skarbowej sąd wojskowy lub prokurator wojskowy przez organa własne.

Art. 206. § 1. Przed końcowym rozstrzygnięciem sprawy należy dać oskarżonemu możliwość złożenia wyjaśnień w związku z treścią zebranych dowodów.

§ 2. Oskarżonego należy w wezwaniu uprzedzić, że w razie jego niestawienia nastąpi wydanie orzeczenia zaocznego.

Art. 207. § 1. Wezwania (art. 206) wolno zaniechać, gdy z oskarżonym spisano protokół karny (art. 202), a sprawa toczy się:

- 1) o wykroczenie skarbowe;
- 2) o występki skarbowe, jeżeli grożąca za dany czyn kara nie przekracza 10.000 złotych.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, gdy sporządzenie protokołu karnego nie jest wymagane (art. 203).

§ 3. Orzeczenie w sprawach powyższych nie uważa się za zaoczne.

Art. 208. Przepisy art. 205 — 207 stosuje się odpowiednio do osób odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo, a przepis art. 206 do interwenienta.

Art. 209. Oskarżony, odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo oraz interwenient mają prawo korzystać w toku postępowania przed władzami skarbowymi z pomocy obrońcy lub pełnomocnika o kwalifikacjach określonych w art. 86 kodeksu postępowania karnego.

Art. 210. § 1. Każda osoba wezwana przez władzę skarbową w charakterze świadka lub biegłego powinna stawić się i złożyć do protokołu zeznanie.

§ 2. Jeżeli biegły złoży opinię na piśmie, nie jest konieczne sporządzenie protokołu.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego niestawienia wezwanej osoby stosuje się odpowiednio art. 205 § 2 i 3.

Art. 211. § 1. Jeżeli zachodzi konieczność przesłuchania świadka pod przysięgą, należy zwrócić się z odpowiednim wnioskiem do sądu grodzkiego, w którego okręgu świadek zamieszkuje.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli świadek stawiający się odmawia zeznań bez prawnej podstawy.

Art. 212. Poza tym do przesłuchania oskarżonego, świadków i biegłych oraz pokrycia należności stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 9.

Umorzenie postępowania.

Art. 213. § 1. Dochodzenie umarza się:

- 1) jeżeli jego wyniki nie dają podstaw do dalszego dochodzenia lub do wydania skazującego orzeczenia;

2) jeżeli istnieje okoliczność wyłączająca ściganie.

§ 2. Dochodzenie może być umorzone, jeżeli przestępstwo jest małej wagi.

Art. 214. Postanowienie o umorzeniu dochodzenia wydaje władza skarbową właściwa do rostrzygnięcia sprawy.

Art. 215. § 1. W sprawach należących do właściwości sądowej dochodzenia umarza władza skarbową II instancji, z wyjątkiem przypadków, gdy prokurator objął dochodzenie.

§ 2. O umorzeniu należy zawiadomić właściwego prokuratora, który może zażądać aktu sprawy i wszcząć postępowanie sądowe.

§ 3. O wszczęciu postępowania prokurator zawiadamia władzę skarbową, która umorzyła dochodzenie.

Art. 216. Dochodzenie umorzone przez władzę skarbową może być wznowione w razie ujawnienia nowych okoliczności.

Art. 217. W postępowaniu toczącym się na skutek odwołania od orzeczenia instancja skarbową odwoławcza wydaje orzeczenie umarzające postępowanie tylko w przypadkach wskazanych w art. 213 § 1 pkt 2 i § 2.

Art. 218. § 1. Umorzenie postępowania z tego powodu, że przestępstwo jest małej wagi, wymaga zezwolenia Ministra Skarbu.

§ 2. Powyższe uprawnienie Minister Skarbu może przelewać na władze skarbowe I i II instancji.

Art. 219. § 1. Umarzając postępowanie władza skarbową wydaje orzeczenie co do zajętych dowodów rzeczowych lub przedmiotów występku.

§ 2. Od orzeczenia o przepadku rzeczy wymienionych w § 1 służy tak oskarżonemu jak interwenientowi albo odwołanie do wyższej instancji skarbowej, albo żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Art. 220. § 1. Przedmioty zajęte w toku postępowania, których nie uznano, za przepadłe, zwraca się osobie, u której dokonano zajęcia, lub innej osobie uprawnionej.

§ 2. Jeżeli wyniknie spór o prawo własności do rzeczy ulegających wydaniu, władza skarbową odsyła strony na drogę procesu cywilnego.

§ 3. Jeżeli strona nie odbierze zwolnionych z pod zajęcia przedmiotów w ciągu 3-ch miesięcy od daty doręczenia wezwania, a w przypadku określonym w § 2 strony nie wytoczą w tym terminie procesu, władza skarbową zarządzi sprzedaż tych przedmiotów w trybie przepisów o egzekucji administracyjnej i uzyskaną ze sprzedaży kwotę złoży do depozytu. Kwota ta podlega przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli w ciągu 2-ch lat od daty jej zdeponowania nie zostanie przez stronę podjęta.

§ 4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli stronie nie można doręczyć wezwania, a u-

plynie 6 miesięcy od wystosowania publicznego wezwania.

§ 5. Rozstrzygnięcia wymienione w § 1—4 zapadają w formie postanowień.

Art. 221. W razie sprzedaży przedmiotów występku skarbowego (art. 196) w miejsce ich wstępuje uzyskana ze sprzedaży kwota pieniężna.

Art. 222. § 1. W razie choroby psychicznej oskarżonego postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody.

§ 2. Przepis art. 215 stosuje się odpowiednio.

Art. 223. § 1. Jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od chwili zawieszenia postępowania nie można podjąć go na nowo, można orzec przepadek przedmiotów występku skarbowego, o ile nie są niezbędne do celów postępowania karnego.

§ 2. Przepisy art. 219 — 221 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 10.

Dobrowolne poddanie się karze.

Art. 224. § 1. Władza skarbową właściwa do rozstrzygnięcia sprawy może zezwolić oskarżonemu na dobrowolne poddanie się karze, jeżeli w sprawie nie zgłoszono interwencji, a oskarżony:

- 1) zrzeka się wydania formalnego orzeczenia karnego;
- 2) składa oznaczoną w § 2 kwotę pieniężną, a w przypadku gdy przestępstwo zagrożone jest karą przepadku przedmiotów występku skarbowego — poddaje się nadto tej karze bądź karze przepadku równowartości.

§ 2. Karę pieniężną lub grzywnę składa oskarżony w wysokości:

- 1) najniższego wymiaru kary przy występkach zagrożonych karami ustanowionymi w wielokrotnościach;
- 2) podwójnego najniższego wymiaru kary przy występkach zagrożonych karami w określonych kwotach;
- 3) dwustu złotych przy wykroczeniach.

Art. 225. § 1. W sprawach należących do właściwości sądu na mocy art. 151 pkt 4 i 5 władza skarbową II instancji może za zgodą prokuratora zezwolić oskarżonemu na dobrowolne poddanie się karze do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji.

§ 2. Przepis § 1 ma odpowiednie zastosowanie w sprawach o występkach określone w art. 150 § 1 pkt 1), jeżeli za dany czyn grozi zasadnicza kara aresztu, a oskarżony złoży tytułem kary kwotę pieniężną określoną w art. 224 § 2, przewidzianą obok kary pozbawienia wolności.

§ 3. W przypadku określonym w § 2 dobrowolne poddanie się karze wymaga zezwolenia Ministra Skarbu.

§ 4. W innych sprawach należących do właściwości sądu dobrowolne poddanie się karze jest niedopuszczalne.

Art. 226. § 1. Prośbę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze wnosi się na piśmie albo zgłasza ustnie do protokołu.

§ 2. Do prośby załącza się kwit na wpłaconą w myśl art. 224 kwotę pieniężną.

§ 3. Prośba złożona przez pełnomocnika wystarcza, jeżeli pełnomocnictwo wyraźnie stwierdza uprawnienie do dobrowolnego poddania się karze.

§ 4. Jeżeli oskarżony pozostaje pod opieką lub kuratelą, dobrowolne poddanie się karze wymaga zgody jego ustawowego przedstawiciela.

Art. 227. § 1. Władza skarbowa rozstrzyga według uznania, czy uwzględnić prośbę o dobrowolne poddanie się karze.

§ 2. Przed rozstrzygnięciem prośby władza skarbowa może przeprowadzić dochodzenie w celu dokładnego wyświetlenia sprawy oraz żądać od oskarżonego podwyższenia złożonej kwoty i wpłacenia jej w oznaczonym terminie.

Art. 228. § 1. W prośbie (art. 226) może oskarżony wnosić o zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary.

§ 2. Władza skarbowa może uwzględnić ten wniosek tylko za zezwoleniem władzy bezpośrednio wyższej instancji.

§ 3. W razie uwzględnienia wniosku zwraca się oskarżonemu nadpłaconą kwotę, a ewentualnie także podlegający przepadkowi przedmiot w całości lub w części.

§ 4. Jeżeli wniosek ma widoki powodzenia, można z góry przyjąć od oskarżonego kwotę odpowiednio niższą niż wynika z art. 224.

Art. 229. § 1. Postanowienie o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się karze powinno zawierać określenie zarzucanego oskarżonemu czynu oraz wskazanie zastosowanego przepisu prawa materialnego.

§ 2. Dobrowolne poddanie się karze rodzi te same skutki, co prawomocne orzeczenie karne od chwili doręczenia oskarżonemu odpisu postanowienia, a w razie nieuwiszczenia całkowitej należnej od niego kwoty — od chwili dopłacenia różnicy.

§ 3. Jeżeli nie można doręczyć postanowienia oskarżonemu, który uiścił całą wyznaczoną mu kwotę, dobrowolne poddanie się karze uzyskuje prawomocność w ciągu miesiąca od daty wydania postanowienia.

Art. 230. Postanowienie o odmowie zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze nie ulega zaskarżeniu.

Art. 231. Oskarżony może cofnąć prośbę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze, je-

żeli w ciągu sześciu miesięcy od dnia złożenia prośby władza skarbowa nie doręczy mu odpisu postanowienia przewidzianego w art. 229.

Art. 232. § 1. Władza zarządza zwrot złożonej przez oskarżonego kwoty w przypadku:

- 1) odmowy zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze;
- 2) nieuwiszczenia w wyznaczonym terminie dopłaty (art. 229 § 2);
- 3) cofnięcia prośby (art. 231).

§ 2. W powyższych przypadkach dobrowolne poddanie się karze uważa się za niebyłe.

Rozdział 11.

Doraźne nakazy karne.

Art. 233. § 1. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń upoważniać władze skarbowe i ich organa wykonawcze do nakładania w drodze doraźnych nakazów karnych kar do 2.000 złotych za podlegające właściwości władz skarbowych przestępstwa określone w tych rozporządzeniach.

§ 2. Nakaz staje się prawomocny, jeżeli winny dobrowolnie uiści nałożoną grzywnę lub karę pieniężną, w przeciwnym razie — nakaz uważa się za niebyły.

§ 3. Uiszczenie grzywny lub kary pieniężnej powinno nastąpić bądź bezzwłocznie do rąk funkcjonariusza, który ją nałożył, bądź w terminie wskazanym przez władzę skarbową w nakazie karnym.

Rozdział 12.

Orzeczenie karne.

Art. 234. § 1. Podstawę orzeczenia stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu karnym.

§ 2. Okoliczności te ocenia władza skarbowa według swego uznania, Minister Skarbu może jednak w drodze rozporządzeń określać zakres stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary.

§ 3. Nie wolno przeciw oskarżonemu uwzględniać dowodów, których treści mu nie przedstawiono.

§ 4. Ograniczenie zawarte w § 3 odpada, jeżeli oskarżony wezwany nie stawiał się lub jeżeli przesłuchanie jego nie jest nakazane (art. 207).

Art. 235. § 1. Prócz danych wskazanych w art. 175 § 1 każde orzeczenie karne powinno zawierać:

- 1) dokładne określenie zarzucanego oskarżonemu czynu z podaniem czasu i miejsca jego popełnienia;

- 2) orzeczenie o winie, uniewinnieniu lub umorzeniu postępowania;
- 3) uzasadnienie orzeczenia przez dokładne ustalenie jego podstawy faktycznej oraz przytoczenie okoliczności mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

§ 2. Orzeczenie skazujące określa nadto karę zasadniczą i zastępczą, na którą oskarżonego skazano, a jeżeli kara wymierzona jest w wielokrotności — charakter i wysokość jej podstawy.

Art. 236. § 1. Orzeczenie karne zawiera również w miarę potrzeby orzeczenie co do przedmiotów przestępstwa, przedmiotów zajętych na zabezpieczenie kary, dowodów rzeczowych, kosztów postępowania, odpowiedzialności posiłkowej lub zastępczej, roszczeń interwenientów i innych kwestii rozstrzygniętych przez władzę skarbową.

§ 2. Gdyby rozstrzygnięcia wymienione w § 1 nie zostały objęte głównym orzeczeniem, wydaje się uzupełniające orzeczenie w miarę potrzeby po przeprowadzeniu dodatkowego dochodzenia.

Art. 237. Władza skarbową nie stosuje środków zabezpieczających przewidzianych w art. 79—84 kodeksu karnego, lecz w razie potrzeby ich zastosowania — przesyła sprawę z odpowiednim wnioskiem do sądu.

Art. 238. § 1. Oskarżony oraz interwenient mogą w zawitym terminie siedmiodniowym od dnia doręczenia orzeczenia złożyć bądź odwołanie do bezpośrednio wyższej instancji skarbowej, bądź żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

§ 2. Jeżeli stroną jest osoba nie mająca pełnej zdolności do działań prawnych, odwołanie lub żądanie, określone w § 1, może w terminie biegnącym dla tej strony złożyć także ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

§ 3. Wybór jednego ze środków obrony (§ 1) powoduje utratę drugiego, choćby strona wniesiony środek cofnęła.

§ 4. W razie założenia obu środków ważne jest żądanie skierowania sprawy na drogę sądową.

§ 5. Żądanie skierowania sprawy na drogę sądową zgłoszone przez jedną z uprawnionych osób, powoduje skierowanie sprawy do sądu także co do osób, które złożyły odwołanie.

Art. 239. § 1. W razie wydania orzeczenia zaoczne oskarżony może wnieść w zawitym terminie siedmiodniowym bądź jeden ze środków obrony (art. 238 § 1) bądź sprzeciw z usprawiedliwieniem swego niestawiennictwa.

§ 2. Ze sprzeciwem oskarżony może na wypadek jego odrzucenia połączyć jeden ze środków obrony.

Art. 240. § 1. Sprzeciw rozpatruje władza skarbową, która wydała orzeczenie zaoczne, i, jeżeli uzna niestawiennictwo oskarżonego za

usprawiedliwione, zarządza ponowne jego wezwanie w celu przesłuchania.

§ 2. Orzeczenie zaoczne traci moc, gdy oskarżony w terminie ponownym się stawi.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego w terminie ponownym orzeczenie zaoczne pozostaje w mocy.

Art. 241. § 1. Odwołanie wnosi się na piśmie do władzy, która wydała orzeczenie. Władza ta odmawia przyjęcia odwołania wniesionego po terminie lub przez osobę nieuprawnioną.

§ 2. Odwołanie wniesione w przepisany termin przesyła się władzy odwoławczej wraz z aktami.

Art. 242. Przed rozpoznaniem odwołania władza odwoławcza może zarządzić przeprowadzenie dodatkowego dochodzenia.

Art. 243. Po rozpoznaniu odwołania władza odwoławcza wydaje orzeczenie, mocą którego bądź:

- 1) zatwierdza zaskarżone orzeczenie, bądź
- 2) uchyła je w całości lub w części, wydając nowe orzeczenie albo przekazując sprawę komunalnemu.

Art. 244. Władza odwoławcza nie może:

- 1) zwiększyć oskarżonemu kary wymierzonej przez I instancję;
- 2) przekroczyć granic odwołania z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 245.

Art. 245. § 1. Władza odwoławcza z urzędu, niezależnie od granic odwołania:

- 1) uniewinnia oskarżonego, jeżeli w czynie mu przypisanym nie ma znamion przestępstwa;
- 2) poprawia przyjętą w orzeczeniu I instancji błędną kwalifikację czynu;
- 3) uchyła orzeczenie na korzyść współoskarżonych, odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo, choćby nie odwołali się, jeżeli uchyliła je na korzyść jednej ze stron, która założyła odwołanie, a te same względy przemawiają za uchyleniem orzeczenia na rzecz tamtych;
- 4) umarza postępowanie w przypadkach, przewidzianych w art. 213 § 1 pkt 2.

§ 2. Władza odwoławcza uznaje zaskarżone orzeczenie za nieważne w całości lub w części:

- 1) jeżeli zapadło ono z naruszeniem właściwości rzeczowej lub względem osoby, która w danej sprawie nie podlega orzecznictwu władz skarbowych;
- 2) jeżeli sprawa była już prawomocnie rozstrzygnięta lub jeżeli w tej samej sprawie toczy się ważne postępowanie wcześniej wszczęte;
- 3) jeżeli w rozstrzygnięciu sprawy brał udział urzędnik wyłączony z mocy ustawy;
- 4) jeżeli strona była całkowicie pozbawiona możliwości obrony swych praw;

5) jeżeli oskarżonego skazano na karę w ogóle nie przewidzianą za dane przestępstwo.

Art. 246. Uchylając orzeczenie z powodu istotnych wadliwości postępowania innych niż wskazane w art. 245, władza odwoławcza może albo przekazać sprawę władzy I instancji do ponownego rozpatrzenia, albo rozstrzygnąć ją sama po usunięciu uchybień.

Rozdział 13.

Postępowanie wykonawcze.

Art. 247. § 1. Orzeczenie karne ulega wykonaniu po upływie dni czternastu od jego uprawomocnienia się.

§ 2. Wykonanie orzeczeń karnych zarządza władza skarbową I instancji.

Art. 248. Ściąganie grzywien, kar pieniężnych, kosztów postępowania i innych orzeczonych świadczeń pieniężnych następuje według przepisów o egzekucji administracyjnej.

Art. 249. § 1. Na prośbę skazanego władza skarbową może odroczyć ściągnięcie grzywien, kar pieniężnych i kosztów postępowania albo rozłożyć je na raty na czas, nieprzekraczający dwóch lat, jeżeli natychmiastowe ściągnięcie pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny skutki zbyt ciężkie.

§ 2. Okres wymieniony w § 1 może przedłużyć Minister Skarbu do lat 5.

§ 3. Odroczenie ściągnięcia lub rozłożenia na raty należności wymienionych w § 1 można uzależnić od zabezpieczenia ich na majątku oskarżonego, odpowiedzialnego lub poręczyciela.

Art. 250. § 1. Sprzedaż uznanych za przepadek przedmiotów należy do właściwości władz skarbowych.

§ 2. Jeżeli przepadek przedmiotów orzeka również inna władza na zasadzie innej ustawy, władza skarbową wyda w porozumieniu z tą władzą zarządzenia w sprawie sprzedaży.

§ 3. Jeżeli przypadku nie orzeczono, stosuje się odpowiednio przepisy art. 220 i 221.

§ 4. Do pozasądowego uznania roszczeń, zgłoszonych przez osobę trzecią na podstawie przepisu art. 22 § 2, upoważniony jest Minister Skarbu.

Art. 251. § 1. W razie niemożności ściągnięcia w całości lub w części grzywny lub kary pieniężnej z majątku skazanego lub odpowiedzialnego posiłkowo, władza skarbową postanawia wykonanie kary aresztu zastępczego.

§ 2. Skazanych zamieszkałych za granicą zatrzymuje się, jeżeli przekroczą granice Państwa Polskiego, i w razie niezłożenia przez nich grzywny lub kary pieniężnej — zarządza się wykonanie kary zastępczej.

Art. 252. § 1. O wykonanie kary aresztu zastępczego zwraca się władza skarbową:

1) do wojskowego prokuratora w sprawach przeciwko żołnierzom w czynnej służbie wojskowej i funkcjonariuszom służby bezpieczeństwa publicznego;

2) do sądu grodzkiego — w innych sprawach.

§ 2. Właściwość wojskowego prokuratora okręgu określa się według miejsca pełnienia służby skazanego, właściwość zaś sądu grodzkiego według miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu skazanego.

Art. 253. Odroczenia i przerwy kary zastępczej adziela władza skarbową, stosując odpowiednio przepisy postępowania karnego. Przewidziane w tych przepisach uprawnienia prokuratora okręgowego wykonywa władza skarbową I instancji, prokuratora apelacyjnego — władza skarbową II instancji.

Art. 254. Do postępowania w sprawach o ułaskawienie stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Przewidziane w tych przepisach uprawnienia sądu służą władzy skarbowej, która orzekała w sprawie, uprawnienia zaś Ministra Sprawiedliwości — Ministrowi Skarbu.

Rozdział 14.

Koszty postępowania karnego.

Art. 255. § 1. Od skazanego władza skarbową zasądza na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania karnego.

§ 2. Do kosztów tych należą:

- 1) wydatki związane z przejazdem urzędników i innych osób z powodu czynności dochodzących;
- 2) koszty sprowadzenia, przewozu i konwojowania oskarżonego, odpowiedzialnego, świadków i biegłych;
- 3) należności świadków, biegłych i tłumaczy;
- 4) koszty ogłoszeń w pismach;
- 5) koszty spowodowane przechowaniem, utrzymaniem i sprzedażą dowodów rzeczowych i zajętych przedmiotów, z wyjątkiem kosztów przechowania w urzędowym magazynie;
- 6) koszty wykonania orzeczenia.

§ 3. Ściągnięte koszty wykonania aresztu zastępczego przelewa się na rachunek Ministerstwa Sprawiedliwości.

Art. 256. Jeżeli za koszty postępowania odpowiada kilku skazanych, ponoszą oni tę odpowiedzialność solidarnie. Koszty wykonania orzeczenia ponosi jednak każdy ze skazanych z osobna.

Rozdział 15.

Wznowienie postępowania.

Art. 257. § 1. Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem władzy skarbowej dopuszczalne jest w przypadkach, przewidzianych w kodeksie postępowania karnego.

§ 2. Wznowienie postępowania może nastąpić także na korzyść odpowiedzialnego zastępczo lub posiłkowo z powodu niesłusznego nałożenia odpowiedzialności.

Art. 258. Wznowienie postępowania może nastąpić także z powodu niedostatecznego ukarania, jeżeli skazanie dotyczyło pewnych wyraźnie określonych co do rodzaju lub liczby przedmiotów, zostało zaś ujawnione, że były jeszcze inne rodzajowe przedmioty albo że ilość tych samych przedmiotów była znacznie większa.

Art. 259. O wznowieniu postępowania orzeka Minister Skarbu z własnej inicjatywy albo na wniosek stron zainteresowanych.

Art. 260. § 1. Przez wznowienie postępowania sprawa wraca do stanu dochodzenia.

§ 2. Wznowienie postępowania nie wstrzymuje ścigania grzywny i kary pieniężnej, ustaje jednak wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności.

§ 3. Minister Skarbu może zarządzić wstrzymanie wykonania kary grzywny i kary pieniężnej.

Art. 261. § 1. Postępowanie wznowione toczy się według zasad ogólnych.

§ 2. Jeżeli jednak postępowanie wznowiono na korzyść oskarżonego lub odpowiedzialnego, nie może nastąpić pogorszenie położenia tych osób.

Rozdział 16.

Nadzór służbowy.

Art. 262. § 1. Minister Skarbu w wykonaniu nadzoru uchyla lub uznaje za nieważne:

- 1) prawomocne orzeczenie w przypadkach określonych w art. 245 § 1 pkt 1 i 4 oraz w § 2;
- 2) prawomocne postępowanie sprzeczne w sposób jaskrawy z wyraźnym przepisem prawa.

§ 2. W przypadkach wyżej wskazanych Minister Skarbu wydaje orzeczenie uniewinniające lub umarzające postępowanie albo przekazuje sprawę komu należy.

DZIAŁ III.

Postępowanie przed władzami samorządowymi.

Rozdział 17.

Przepisy ogólne.

Art. 263. § 1. Do postępowania przed władzami samorządowymi stosuje się odpowiednio przepisy Części II, Działu II ze zmianami przewidzianymi w poniższych przepisach.

§ 2. Przez użyte w przepisach Działu II wyrażenie „władza skarbowa” należy rozumieć władzę samorządową. Określone w tych przepisach uprawnienia Ministra Skarbu służą odpowiednio Ministrowi Administracji Publicznej lub Ministrowi Ziem Odzyskanych.

Rozdział 18.

Właściwość.

Art. 264. § 1. Władza samorządowa I instancji rozpoznaje sprawy o przestępstwa, określone w art. 2 pkt 7.

§ 2. Minister Administracji Publicznej a co do Ziem Odzyskanych — Minister Ziem Odzyskanych może w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Sprawiedliwości zmienić powyższą właściwość; zmiana ta ograniczyć się może do części obszaru Państwa.

Art. 265. Władze samorządowe II instancji rozpoznają:

- a) sprawy, w których dochodzenie prowadziły władze samorządowe II instancji,
- b) środki odwoławcze od orzeczeń i postanowień władz samorządowych I instancji.

Art. 266. Minister Administracji Publicznej lub Minister Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia, które z organów samorządowych otrzymują uprawnienia władz samorządowych I lub II instancji.

Art. 267. Minister Administracji Publicznej lub Minister Ziem Odzyskanych rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń i postanowień władz samorządowych II instancji oraz orzeka w innych przypadkach wskazanych w prawie niniejszym.

Art. 268. Właściwość miejscową w sprawach o przestępstwa przewidziane w art. 264, określa się według przepisów o właściwości miejscowej władz samorządowych co do ustalenia zobowiązań podatkowych w zakresie danin komunalnych i samorządowych opłat administracyjnych.

Art. 269. § 1. Minister Administracji Publicznej lub Minister Ziem Odzyskanych może do

rozpoznania sprawy wyznaczyć władzę samorządową miejscowo niewłaściwą, jeżeli uzna, że ważne względy za tym przemawiają.

§ 2. Powyższe uprawnienia mogą być przelane na władze samorządowe II instancji.

Art. 270. § 1. Do prowadzenia dochodzenia, właściwe są władze samorządowe I instancji według zasad i w granicach uprawnień, które ustala rozporządzenia Ministrów Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Skarbu i Sprawiedliwości.

§ 2. W sprawach wyjątkowego znaczenia prowadzenie dochodzeń może objąć władza samorządowa II instancji.

DZIAŁ IV.

Postępowanie przed sądem.

Rozdział 19.

Przepis ogólny.

Art. 271. Postępowanie przed sądem toczy się według przepisów kodeksu postępowania karnego, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

Rozdział 20

Właściwość rzeczowa.

Art. 272. Sąd grodzki rozpoznaje sprawy, w których najwyższa zasadnicza kara grożąca za dany czyn nie przekracza 50.000 złotych niezależnie od kar dodatkowych i środków zabezpieczających, jeżeli sprawy te:

- 1) rozstrzygnięte zostały przez władze I instancji — skarbowe lub samorządowe — a złożono żądanie przekazania sprawy na drogę sądową;
- 2) należą do właściwości sądu w myśl art. 151, chyba że inne przestępstwo pozostające w zbiegu należy do właściwości sądu wyższego rzędu.

Art. 273. § 1. Sąd Okręgowy rozpoznaje:

- 1) wszystkie sprawy nienależące do właściwości sądu grodzkiego;
- 2) środki odwoławcze od orzeczeń sądu grodzkiego.

§ 2. Sąd okręgowy orzeka jednoosobowo. Sędzia może bądź z własnej inicjatywy, bądź na wniosek prokuratora albo właściwej władzy skarbowej lub samorządowej przekazać sprawę

pod rozpoznanie sądu w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za celowe ze względu na zawiłe okoliczności sprawy. Wniosek taki, zgłoszony przez prokuratora albo właściwą władzę skarbową lub samorządową w akcie oskarżenia lub przy skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego, jest jednak dla sądu wiążący.

Art. 274. § 1. Do orzekania w sprawach, wymienionych w art. 273, tworzy się w każdym sądzie okręgowym wydział karny skarbowy. Wydział taki można utworzyć także w siedzibie wydziału zamiejscowego sądu okręgowego.

§ 2. Przewodniczący wydziału wyznacza do orzekania w sprawie sędziów spośród członków wydziału, a przewodniczy w komplecie orzekającym bądź sam, bądź też wyznacza przewodniczącego. Członkowie tego wydziału mogą łącznie pełnić inne czynności w tym sądzie.

§ 3. Jednego członka składu orzekającego może zastąpić na podstawie zarządzenia prezesa sądu okręgowego, powziętego na wniosek przewodniczącego wydziału karnego skarbowego, inny sędzia okręgowy lub grodzki albo asesor sądowy, upoważniony do pełnienia czynności sędziowskich.

Rozdział 21.

Zbieg przestępstw i przepisów ustawy.

Art. 275. § 1. W razie zbiegu przestępstwa podlegającego niniejszemu prawu z przestępstwem podlegającym osądzeniu według innego postępowania sądowego, każde z tych przestępstw ulega rozpoznaniu niezależnie od drugiego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, gdy czyn jest zagrożony karą w prawie niniejszym i w innych przepisach.

Art. 276. § 1. W razie zbiegu przestępstw pozostających ze sobą w związku lub w razie zbiegu przepisów ustawy sąd może zarządzić łączne rozpoznanie spraw. Jeżeli sprawy należą do właściwości sądów równego rzędu, do połączenia i rozpoznania spraw właściwy jest sąd wyższego rzędu.

§ 2. W przypadku określonym w § 1 stosuje się do obu rodzajów przestępstw przepisy kodeksu postępowania karnego z odpowiednim zastosowaniem do przestępstwa, ulegającego ukaraniu według niniejszego prawa, jego postanowieniom.

§ 3. Protokoły wymienione w art. 297 mają moc protokołów czynności sądowych także co do przestępstwa, nie podlegającego niniejszemu prawu.

Rozdział 22.

**Uprawnienia władzy skarbowej
i samorządowej.**

Art. 277. § 1. Władza skarbowa w zakresie spraw o przestępstwa, wymienione w art. 2 pkt 1—6, korzysta w całym postępowaniu z uprawnień prokuratora co do popierania oskarżenia łącznie z prawem zakładania środków odwoławczych.

§ 2. Do powyższych czynności władza skarbowa deleguje swego pełnomocnika.

Art. 278. § 1. Jeżeli w sprawie należącej do właściwości sądu prokurator nie znajduje podstaw do ścigania, przesyła akty władzy skarbowej, która może sądowi złożyć akt oskarżenia.

§ 2. Jeżeli władza skarbowa oskarżenia zaniecha, zawiadania o tym prokuratora zwracając mu akta.

Art. 279. § 1. Prokurator i pełnomocnik władzy skarbowej władni są działać niezależnie od siebie. Popieranie oskarżenia przez jednego z nich wystarcza.

§ 2. Jeżeli prokurator i władza skarbowa zgodnie odstąpią od oskarżenia, odstąpienie takie wiąże sąd orzekający, który umarza postępowanie.

Art. 280. § 1. Obecność pełnomocnika władzy skarbowej na rozprawie jest konieczna, jeżeli władza ta złożyła akt oskarżenia lub apelację.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także wtedy, gdy akt oskarżenia lub apelację złożył uprawniony organ wykonawczy władzy skarbowej.

§ 3. Obecność pełnomocnika władzy skarbowej nie zwalnia prokuratora od obowiązku udziału w rozprawie.

Art. 281. § 1. W postępowaniu przed sądem grodzkim władze skarbowe mają prawo złożyć akt oskarżenia i popierać oskarżenie zamiast lub obok Milicji Obywatelskiej.

§ 2. Ministrowie Sprawiedliwości i Skarbu mogą w drodze rozporządzeń upoważniać organa wykonawcze władz skarbowych do wnoszenia i popierania oskarżenia w sądach grodzkich oraz do zakładania środków odwoławczych, określając zakres ich uprawnień.

Art. 282. W zakresie spraw o przestępstwa wymienione w art. 2 pkt 7 władza samorządowa korzysta w postępowaniu przed sądem z tych samych uprawnień, co i władza skarbowa (art. 277—281 § 1).

Rozdział 23.

Odpowiedzialni i interwienienci.

Art. 283. § 1. Odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo jest obowiązany stawić się na wezwa-

nie sądu i złożyć wyjaśnienia oraz zawiadomić sąd o zmianie miejsca zamieszkania.

§ 2. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa odpowiedzialnego sąd może go sprowadzić przymusowo.

§ 3. Odpowiedzialny nie może być przesłuchany w charakterze świadka.

Art. 284. § 1. Odpowiedzialny może stanąć na rozprawie osobiście lub upoważnić do zastępstwa pełnomocnika. Przepis art. 86 kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

§ 2. Niestawiennictwo odpowiedzialnego lub jego pełnomocnika nie jest przeszkodą do przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku. Wyrok tego nie uważa się za zaoczny.

§ 3. Treść przepisów § 1 i 2 należy odpowiedzialnemu wskazać w zawiadomieniu o rozprawie.

Art. 285. Odpowiedzialny może zaskarżyć wyrok z powodu nałożenia nań odpowiedzialności, natomiast z powodu skazania oskarżonego — tylko wtedy, jeżeli ono jest podstawą tej odpowiedzialności.

Art. 286. § 1. Prawa interwenienta nabywa się przez zgłoszenie roszczenia do zajętych przedmiotów nie później niż przy rozpoczęciu rozprawy głównej.

§ 2. Interwencję zgłasza się bądź na piśmie, bądź ustnie do protokołu. Jeżeli interwenient w zgłoszeniu nie podał miejsca swego zamieszkania lub podał fałszywe, zgłoszenie uważa się za niebyłe.

§ 3. Jeżeli interwenient po zgłoszeniu interwencji zmienił miejsce zamieszkania i nie zawiadomił o tym sądu, to wezwania i inne pisma sądowe wysłane jemu pod ostatnim znanym adresem uważa się za doręczone.

Art. 287. § 1. Interwenientowi służą prawa strony w granicach interwencji.

§ 2. Przepis artykułu 283 stosuje się odpowiednio do interwenienta.

Rozdział 24.

Postępowanie przeciw nieobecnym.

Art. 288. Jeżeli oskarżony uchyla się od sądu, a zarządzenia zmierzające do wykrycia jego miejsca pobytu lub sprowadzenia go pozostały bez skutku, sąd zarządza postępowanie przeciw nieobecnemu.

Art. 289. Sąd wyznacza nieobecnemu obrońcę z urzędu, któremu służą wszystkie prawa oskarżonego.

Art. 290. § 1. Termin rozprawy głównej sąd ogłasza w gminie ostatniego miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego albo w ostatniej siedzibie jego przedsiębiorstwa, a jeżeli żadnej

z tych okoliczności nie da się ustalić — w miejscu ujawnienia przestępstwa.

§ 2. Między ogłoszeniem a terminem rozprawy głównej powinien upłynąć okres miesięczny.

§ 3. Zachowanie przepisu § 1 jest zbędne, jeżeli oskarżony ukrył się po otrzymaniu odpisu aktu oskarżenia lub po zawiadomieniu go o rozprawie głównej.

§ 4. Zbędne jest powtarzanie czynności, wymienionych w § 1, w przypadku odroczenia rozprawy lub uchylenia wyroku przez wyższą instancję, jak również wówczas, gdy w toku postępowania ustalono miejsce zamieszkania oskarżonego, który następnie uchyła się ponownie od sądu.

§ 5. W sprawie przeciw żołnierzowi w czynnej służbie wojskowej lub funkcjonariuszowi służby bezpieczeństwa publicznego o terminie rozprawy głównej zawiadamia się jego władzę przełożoną.

Art. 291. Wyroku wydanego w postępowaniu przeciw nieobecnemu nie uważa się za zaoczny.

Art. 292. § 1. Prawomocny wyrok należy ogłosić sposobem określonym w art. 290 § 1.

§ 2. Wykonanie wyroku może nastąpić dopiero po upływie 14 dni od daty ogłoszenia.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w przypadku określonym w art. 290 § 3.

Art. 293. Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do osób odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo.

Rozdział 25.

Inne przepisy szczególne.

Art. 294. § 1. W sprawach o występki określone w art. 70 § 2 i 71 § 2 zastosowanie aresztu tymczasowego jest obowiązkowe. Aresztowanie nastąpi, jeżeli zarzut popełnienia przez podejrzanego występkę uznano za wiarygodny. Złagodzenie lub uchylenie tego środka zapobiegawczego przez sąd nastąpić może jedynie na wniosek prokuratora.

§ 2. W przypadku określonym w art. 165 lit. b) kodeksu postępowania karnego tymczasowe aresztowanie może nastąpić także wtedy, gdy postępowanie toczy się o występki skarbowy większej wagi, choćby groziła zań tylko kara grzywny.

Art. 295. Przepis art. 60 kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio do zabezpieczenia na mieniu osób odpowiedzialnych zastępczo.

Art. 296. W razie zawieszenia postępowania sąd stosuje odpowiednio przepis art. 223 § 1.

Art. 297. § 1. Protokoły czynności dokonanych w dochodzeniu lub w śledztwie przez

uprawnione władze skarbowe lub samorządowe oraz przez uprawnione organy wykonawcze władz skarbowych albo w ich zastępstwie przez organa służby bezpieczeństwa publicznego lub właściwe organa wojskowe mają moc protokołów czynności sądowych.

§ 2. Protokoły tych czynności podlegają odczytaniu na rozprawie w warunkach określonych przez art. 339 § 1 kodeksu postępowania karnego.

§ 3. Niezależnie od tych warunków sąd dopuści odczytanie protokołów badania świadków i biegłych, jeżeli wniosek o ich odczytanie zgłoszono w akcie oskarżenia, a oskarżony nie żądał w terminie określonym w art. 296 kodeksu postępowania karnego wezwania tych osób.

Art. 298. § 1. W postępowaniu toczącym się przed sądem na skutek żądania skierowania sprawy na drogę sądową (art. 238) stosuje się odpowiednio przepisy art. 640—641 i 643—648 kodeksu postępowania karnego. Sąd okręgowy jako odwoławczy stosuje w tym postępowaniu odpowiednio przepisy art. 646 § 1 i 2 i 647 kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Jeżeli żądanie skierowania sprawy na drogę sądową złożono tylko co do orzeczenia o przypadku przedmiotów przestępstwa art. 219 i 223), sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie sądu służy zażalenie.

Art. 299. § 1. Wniosek władzy skarbowej lub samorządowej o zastosowanie środka zabezpieczającego rozpoznaje sąd okręgowy na posiedzeniu niejawnym. Przed powzięciem postanowienia należy wysłuchać oskarżonego lub jego obrońcę.

§ 2. Na postanowienie sądu służy zażalenie.

Art. 300. § 1. Od wyroku sądu okręgowego orzekającego w I instancji służy wyłącznie kasacja.

§ 2. Od wyroku sądu grodzkiego służy apelacja. Wyrok sądu okręgowego jako sądu odwoławczego jest prawomocny.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wymienionym w art. 276.

Art. 301. § 1. Jeżeli postępowanie umorzono wskutek cofnięcia żądania skierowania sprawy na drogę sądową koszty sądowe ponosi strona, która cofnęła żądanie.

§ 2. Jeżeli postępowanie umorzono wskutek dobrowolnego poddania się karze (art. 225), koszty sądowe ponosi oskarżony.

§ 3. Koszty wynikłe z nieuwzględnionej interwencji ponosi interwenient.

§ 4. Do odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych dotyczących oskarżonego.

Art. 302. Wykonanie orzeczenia sądowego w części dotyczącej przypadku przedmiotu wy-

stępu należy do właściwości władz skarbowych I instancji.

Art. 303. Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem może nastąpić także w warunkach określonych przepisem art. 257 § 2 i art. 258.

CZĘŚĆ III.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 304. § 1. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych w niniejszym prawie wraz ze wszystkimi zmianami i uzupełnieniami, a w szczególności tracą moc przepisy:

- 1) dekretu z dnia 3 listopada 1936 r. — prawo karno-skarbowe (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 581);
- 2) dekretu z dnia 12 grudnia 1944 r. o zwalczaniu potajemnego gorzelnictwa (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 85);
- 3) art. 155—207 i 213 § 2 ustawy z dnia 15 marca 1934 r. zawierającej ordynację podatkową (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134);
- 4) art. 21—23 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 299);
- 5) art. 11 dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 72);
- 6) art. 62 — 67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 454);
- 7) art. 39—43 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404).

§ 2. Rozporządzenia, wydane na podstawie dotychczasowego prawa karnego skarbowego, zachowują moc do chwili zastąpienia ich nowymi rozporządzeniami opartymi na niniejszym dekrete, o ile nie są z nim sprzeczne.

Art. 305. W kodeksie postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

- a) art. 504 § 2 otrzymuje brzmienie:
„Od wyroków sądów okręgowych wydanych w I instancji służy stronom kasacja tylko w sprawach o przestępstwa skarbowe.”;
- b) art. 649 § 1 otrzymuje brzmienie:
„Wyroki sądów okręgowych wydane w postępowaniu karno-administracyjnym są

prawomocne z wyjątkiem wyroków w sprawach o przestępstwa skarbowe”.

Art. 306. Przepis art. 294 § 1 traci moc obowiązującą na całym obszarze Państwa lub jego części z dniem, który określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 307. Jeżeli dotychczasowe przepisy utrzymane w mocy powołują się na przepisy uchylone bądź też ogólnie odsyłają do przepisów prawa karnego skarbowego, dotyczących przedmiotów unormowanych w dekrete niniejszym stosuje się odpowiednio przepisy dekretu niniejszego.

Art. 308. § 1. Sprawy należące według przepisów dotychczasowych do właściwości sądów toczą się do końca według dotychczasowych przepisów procesowych, jeżeli akt oskarżenia wpłynął do sądu przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu.

§ 2. Sprawy, należące według przepisów dotychczasowych do właściwości władz skarbowych, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów procesowych, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu zapadło orzeczenie władzy skarbowej.

Art. 309. Zasady przyznawania nagród osobom, które przyczynią się do wykrycia przestępstw objętych prawem niniejszym określają:

- 1) zarządzenie Ministra Skarbu w sprawach o przestępstwa wymienione w art. 2 pkt 1—6;
- 2) zarządzenie Ministra Administracji Publicznej lub Ministra Ziem Odzyskanych w sprawach o pozostałe przestępstwa.

Art. 310. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 311. Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Administracji Publicznej:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

w/z Minister Obrony Narodowej:
Piotr Jaroszewicz

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 140).

114

DEKRET

z dnia 11 kwietnia 1947 r.

w sprawie zmiany dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekreście z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 281) wprowadza się zmiany następujące:

1. art. 5 ulega zmianom następującym:

a) w ust. (1) wyrazy: „instytucji i zrzeszeń wymienionych w art. 7, dokonywujących napraw na rachunek i w zastępstwie właściciela” zastępuje się wyrazami: „osób prawnych i fizycznych, dokonywujących napraw na podstawie art. 7”;

b) w ust. (2) po wyrazach: „Pożyczki” dodaje się ujęte w nawias wyrazy: „(kapitał, odsetki i koszty)”;

c) ust. (4) otrzymuje brzmienie:

„Do ujawnienia hipotek (ust. 2) w księdze wieczystej uprawnione są na równi z właścicielem osoby, które zaciągnęły pożyczkę oraz urzędy państwowe i państwowe instytucje kredytowe, które przyznały pożyczkę. Wpis hipoteki następuje na podstawie dokumentu, wystawionego przez urząd państwowy bądź przez państwową instytucję kredytową, stwierdzającego przyznanie pożyczki. W przypadkach przewidzianych w art. LVII i LVIII przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 57, poz. 321) ujawnienie następuje przez złożenie wniosku i dokumentu w sądzie do zbioru dokumentów i ma wszelkie skutki wpisu w księdze wieczystej.”;

2. art. 6 ulega zmianom następującym:

a) w ust. (1) w zdaniu drugim, po wyrazach: „z funduszków państwowych” dodaje się wyrazy: „lub z funduszków państwowych instytucji kredytowych”;

b) ust. (2) otrzymuje brzmienie:

„(2) Jeżeli dla danego miasta ustalone zostaną przepisy o najmniejszej ilości mieszkańców na lokal bądź izbę, wówczas zwolnienie od ograniczeń wprowadzonych tymi przepisami dotyczy w lokalach objętych ust. (1) najwyżej 90 m² powierzchni użytkowej, nie więcej jednak niż 4 izb. Wskazanie izb ulegających wyłączeniu należy do właściciela. Izba, któraby w myśl powyższych zasad była częściowo wyłączona spod wspomnianych ograniczeń — podlega w całości tym ograniczeniom.”;

c) po ust. (2) dodaje się nowy ustęp, jako trzeci, w brzmieniu:

„(3) Minister Odbudowy może w drodze rozporządzeń wydanych w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej lub Ministrem Ziem Odzyskanych podwyższyć na poszczególnych obszarach państwa określoną ust. (2) granicę powierzchni użytkowej.”;

d) dotychczasowy ust. (3) staje się ust. (4);

3. art. 7 ulega zmianom następującym:

a) ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Budynki uszkodzone, a nie naprawione przez właściciela mogą być naprawione przez:

- 1) Państwo;
- 2) związki samorządu terytorialnego;
- 3) państwowe instytucje i przedsiębiorstwa,
- 4) instytucje społeczne lub spółdzielnie mieszkaniowe, upoważnione do tego przez wojewódzką władzę administracji ogólnej;

5) zrzeszenie najemców, zorganizowane na podstawie przepisów jakie wydadzą Ministrowie: Odbudowy, Administracji Pu-

blicznej i Ziem Odzyskanych i upoważnione do dokonania naprawy danego budynku przez wojewódzką władzę administracji ogólnej.";

b) po ust. (1) wstawia się nowy ustęp w brzmieniu:

„(2) Budynki nie naprawione przez właściciela, jeżeli o przydział ich do naprawy nie zabiegają osoby prawne, wymienione w ust. (1), budynki przydzielone do naprawy tym osobom, a przez nie nie naprawione, mogą być zarządzeniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przekazane do naprawy osobom prawnym nie wymienionym w ust. (1), jak również osobom fizycznym.";

c) dotychczasowy ustęp (2) otrzymuje następujące brzmienie, jako ustęp trzeci:

„(3) Budynek uznany będzie za nie naprawiony, jeżeli właściciel bądź osoba, której w myśl ustępów poprzedzających przekazano budynek do naprawy, nie przystępuje do niej w terminie wyznaczonym przez władzę budowlaną albo prowadzi naprawę w sposób uznany przez władzę budowlaną za opieszawy, lub nie wykonuje żądań władzy budowlanej co do zabezpieczenia pokrycia kosztów naprawy budynku. O uznaniu budynku za nie naprawiony orzeka władza budowlana.";

4. po art. 7 dodaje się nowy art. 7-a w brzmieniu:

„Art. 7-a. (1) Zabezpieczenia pokrycia kosztów naprawy budynku można żądać wyłącznie, jeżeli naprawy podejmuje się właściciel, bądź osoby prawne i fizyczne, wymienione w art. 7 ust. (1) pkt 4 i 5 i w ust. (2), a zachodzi uzasadniona obawa, że naprawa nie będzie zakończona w wyznaczonym terminie.

(2) Warunki i sposób tego zabezpieczenia określi rozporządzenie Ministra Odbudowy, wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu.";

5. art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. (1) Osoba należąca do kategorii, wymienionych w art. 7 ust. (1) pkt 1, 2 i 3, uzyskuje z tytułu naprawy po jej ukończeniu prawo użytkowania nieruchomości, której część składową stanowi naprawiony budynek, na taką część okresu amortyzacji budynku, która odpowiada procentowi jego uszkodzenia. Ograniczeń przewidzianych w art. 130 prawa rzeczowego co do zachowania dotychczasowego przeznaczenia oraz przepisów art. 133, 152 i 153 tegoż prawa nie stosuje się.

(2) Okresy amortyzacji dla poszczególnych rodzajów budynków ustala Minister Odbudowy w drodze zarządzeń, ogłaszanych w Monitorze Polskim. Procent uszkodzenia budynku powinien

być ustalony przez władzę budowlaną przed przystąpieniem do naprawy.

(3) O uzyskaniu prawa użytkowania i o terminie jego trwania orzeka władza budowlana z wyłączeniem zwykłej drogi sądowej. Prawo to korzysta z rzeczowego zabezpieczenia i pierwszeństwa przed hipotekami niezależnie od ujawnienia go w księdze wieczystej i bez względu na datę ujawnienia. Będzie ono utrzymane w mocy w przypadkach zmiany osoby właściciela, chociażby ujawnienie jeszcze nie nastąpiło.

(4) Ujawnienie przewidziane w ustępie poprzedzającym może nastąpić na wniosek osoby interesowanej na podstawie urzędowego odpisu orzeczenia władzy budowlanej, przewidzianego w ustępie poprzedzającym. Przenis art. 5 ust. (4) zdanie ostatnie stosuje się odpowiednio.

(5) Z chwilą wygaśnięcia użytkowania nieruchomości winna być zwrócona właścicielowi wolna od obciążeń z tytułu dokonanej naprawy.

(6) Wygaśnięcie prawa użytkowania może za zgodą właściwej władzy nastąpić przed upływem terminu określonego w orzeczeniu przewidzianym w ust. (3), jeżeli właściciel uiszcza oznaczoną przez tę władzę kwotę. Kwota ta równać się winna przyrostowi wartości budynku osiągniętego na skutek dokonanej naprawy, a zmniejszonemu w takim stosunku, w jakim pozostaje okres, który upłynął do chwili uiszczenia, do pełnego okresu użytkowania.

(7) Władzą właściwą w rozumieniu ustępu poprzedzającego jest ta władza naczelna, której podlega urząd wykonywujący prawo użytkowania albo która sprawuje nadzór nad instytucją lub przedsiębiorstwem, którym prawo to zostało przyznane. Jeśli prawo użytkowania służy związkowi samorządu terytorialnego, władzą tą jest właściwa rada narodowa, której uchwała winna być zatwierdzona przez bezpośrednio wyższą radę narodową. Uchwały wojewódzkich rad narodowych w tym przedmiocie są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu. W przypadku dokonania naprawy z kredytów objętych działem Ministra Odbudowy, wymagana jest ponadto zgoda Ministerstwa Odbudowy.

(8) Zasady ustalania kwot, od których uiszczenia uzależnia się wygaśnięcie użytkowania, określi Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu w zarządzeniach ogłoszonych w Monitorze Polskim.

(9) Wykonanie postanowienia o przywrócenie posiadania oraz orzeczenia o wydanie nieruchomości w rozumieniu dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieczkich (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 13 poz. 87, Nr 72, poz. 395 i z r. 1947 Nr 19, poz. 77) nie może nastąpić przed wygaśnięciem prawa użytkowania, a jeśli nie było ono ustanowione, przed

stwierdzeniem przez właściwą władzę budowlaną, że nieruchomość (budynek) nie została przekazana do naprawy na podstawie art. 7";

6. art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Przepisy art. 8 ust. (1) — (9) stosuje się odpowiednio w przypadkach, w których naprawa budynków została przekazana osobom prawnym lub fizycznym, wymienionym w art. 7 ust. (1) pkt 4 i 5 oraz ust. (2) z następującymi zmianami:

- 1) okres użytkowania budynku nie może trwać dłużej niż 20 lat;
- 2) przedterminowe wygaśnięcie prawa użytkowania uzależnione jest wyłącznie od zgody osoby, której prawo to służy, oraz od uiszczenia kwoty, ustalonej według zasad, o których mowa w art. 8 ust. (6) i (8); po upływie dziesięciu lat od daty powstania prawa użytkowania zgoda tej osoby nie jest wymagana;
- 3) o wysokości kwoty, wymienionej w punkcie poprzedzającym, orzeka władza budowlana; w ciągu trzech miesięcy od daty doręczenia orzeczenia strony mogą wystąpić do sądu o ustalenie tej kwoty w trybie postępowania niespornego; ustalenie to nastąpi z zachowaniem zasad, o których mowa w art. 8 ust. (6) i (8)";
7. po art. 9 dodaje się nowy artykuł 9-a w brzmieniu:

„Art. 9-a. Do czasu całkowitej spłaty pożyczki, udzielonej przez Skarb Państwa lub państwową instytucję kredytową na naprawę budynków przez osoby wymienione w art. 7 ust. (1) pkt 4 i 5 i w ust. (2), czynsze należne z tytułu najmu lub dzierżawy naprawionego budynku albo jego części nie podlegają zajęciu przez osoby trzecie, a Skarbowi Państwa i państwowym instytucjom kredytowym służy na nich ustawowe prawo zastawu i ustawowe pierwszeństwo zaspokojenia dla należności z tytułu pożyczki (kapitału, odsetek i kosztów)";

8. art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Budynki naprawione lub których naprawa została rozpoczęta przed dniem 21 listopada 1945 r. przez osoby wymienione w art. 7 ust. (1) pkt 1, 2 i 3 przechodzą w użytkowanie tych osób. Przepisy art. 8 stosuje się odpowiednio. Jako datę powstania prawa użytkowania przyjmuje się datę ukończenia naprawy, a w razie wątpliwości dzień 21 listopada 1945 r.";

9. w art. 12 wyrazy: „oraz Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami: „Sprawiedliwości oraz Ziem Odzyskanych”.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Odbudowy do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 26

października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 281) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszym dekretem i innymi przepisami prawnymi, wydanymi przed dniem ogłoszenia tekstu jednolitego, i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Art. 3. Przepisy dekretu niniejszego stosuje się również do budynków naprawionych przed wejściem w życie dekretu z tym, że w przypadku naprawy budynku, dokonanej przed tą datą przez instytucje społeczne, spółdzielnie mieszkaniowe oraz przez zrzeszenia najemców stosuje się przepisy dekretu z dnia 26 października 1945 r. w pierwotnym jego brzmieniu (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 281).

W odniesieniu do budynków, których naprawa została rozpoczęta przed wejściem w życie dekretu niniejszego procent uszkodzenia budynku powinien być ustalony, jeżeli to dotąd nie nastąpiło, przed ustaleniem okresu amortyzacji budynku (art. 8).

Art. 4. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Odbudowy w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Kultury i Sztuki, Skarbu oraz Sprawiedliwości.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Administracji Publicznej:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

Minister Kultury i Sztuki:
Stefan Dybowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:
Leon Chajm

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 145)

115

DEKRET

z dnia 11 kwietnia 1947 r.

o wypuszczeniu biletów skarbowych w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju w zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Upoważnia się Ministra Skarbu do wypuszczenia imiennych biletów skarbowych w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki według wagi i próby obowiązującej dnia 1 lipca 1944 r. Ogólna suma każdorazowo znajdujących się w obiegu biletów skarbowych nie może przekraczać 70 milionów dolarów.

Art. 2. Wysokość emisji, oprocentowania i odcinków biletów skarbowych, terminy ich wypuszczania i płatności oraz inne warunki emisji ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 3. Obowiązek spłaty biletu skarbowego wygasa z upływem 5 lat od dnia jego płatności.

Art. 4. Bilety skarbowe, odsetki od nich oraz uzyskane z nich wpływy wolne są od wszelkich podatków i opłat państwowych i samorządowych.

Art. 5. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 146)

116

DEKRET

z dnia 11 kwietnia 1947 r.

o zniesieniu urzędu Ministra Informacji i Propagandy oraz urzędów informacji i propagandy.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Znosi się urząd Ministra Informacji i Propagandy.

2. Sprawy należące według dotychczasowych przepisów prawnych do właściwości Ministra Informacji i Propagandy przechodzą do zakresu działania Ministra Kultury i Sztuki, jeżeli przepisy niniejszego dekretu nie stanowią inaczej.

Art. 2. 1. Sprawy informacji i prasy krajowej należą do zakresu działania Prezesa Rady Ministrów, a do właściwych ministrów

należą sprawy informacji krajowej dotyczące zakresu ich działania.

2. Sprawy informacji zagranicznej należą do zakresu działania Ministra Spraw Zagranicznych.

Art. 3. Sprawy nadzoru nad przedsiębiorstwami państwowymi: „Polskie Radio” i „Polska Agencja Prasowa PAP”, zastrzeżone w dotychczasowych przepisach właściwości Ministra Informacji i Propagandy, przechodzą do zakresu działania Prezesa Rady Ministrów bez naruszenia właściwości, jaka w stosunku do tych przedsiębiorstw przysługuje innym ministrom.

Art. 4. 1. Znosi się urzędy i oddziały informacji i propagandy. Ich likwidację przeprowadzi Minister Kultury i Sztuki.

2. Sprawy należące do zakresu działania urzędów i oddziałów informacji i propagandy

przekazuje się organom podległym Ministrowi Kultury i Sztuki, jeżeli z mocy przepisów niniejszego dekretu nie należą one do zakresu działania Prezesa Rady Ministrów i innych ministrów.

Art. 5. Funkcjonariusze państwowi oraz pracownicy kontraktowi Ministerstwa Informacji i Propagandy oraz podległych urzędów przechodzą z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu do działu zarządu państwowego podległego Prezesowi Rady Ministrów lub innemu ministrowi, w zależności od tego, w jakim dziale służby są zatrudnieni.

Art. 6. W art. 6 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 22 listopada 1944 r. o utworzeniu Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Radio” (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 69) dodaje się ustęp trzeci: „Nadzór w sprawach repertuaru kulturalnego i artystycznego sprawuje Minister Kultury i Sztuki”.

Art. 7. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu traci moc dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. o zakresie działania i organizacji Resortu Informacji i Propagandy (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 20) — oraz rozporządzenie Ministra Informacji i Propagandy z dnia 1 marca 1945 r. o utworzeniu organów Ministerstwa Informacji i Propagandy I i II instancji (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 32).

Art. 8. 1. Osobna uchwała Rady Ministrów postanowi o przekazaniu innemu Ministrowi spraw przemysłu poligraficznego, należących dotychczas do właściwości Ministra Informacji i Propagandy.

2. Ponadto Rada Ministrów w razie potrzeby postanowi w drodze uchwały o innych sprawach, dotyczących podziału zakresu działania Ministra Informacji i Propagandy.

Art. 9. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom, każdemu z nich we właściwym mu zakresie działania.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Wicepremier i Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

Wicepremier:
Antoni Korzycki

Minister:
Wincenty Rzymowski

Minister:
Wincenty Baranowski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:
Leon Chajm

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzyszewski

Minister Przemysłu i Handlu:
Hilary Minc

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Tkaczow

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Kazimierz Rusinek

w/z Kierownik Ministerstwa Informacji i Propagandy:
Jerzy Drewnowski

Minister Kultury i Sztuki:
Stefan Dybowski

Kierownik Ministerstwa Żeglugi:
Ludwik Grosfeld

Minister Leśnictwa:
Bolesław Podedworny

w/z Minister Komunikacji:
Wincenty Jastrzębski

Minister Poczty i Telegrafów:
Józef Putek

w/z Minister Zdrowia:
Jerzy Sztachelski

w/z Minister Odbudowy:
I. Zakowski

Minister Aprowizacji:
Włodzimierz Lechowicz

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 16 kwietnia 1947 r. Nr 32, poz. 147).

117

D E K R E T

z dnia 11 kwietnia 1947 r.

o prawie probierczym.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 79) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Wyrobami z metali szlachetnych (platyny, złota i srebra) w rozumieniu prawa niniejszego są takie wyroby, których metale szlachetne łącznie ze sobą bądź też z metalami nieszlachetnymi tworzą stop posiadający nie mniejszą zawartość platyny, złota lub srebra od wskazanej w art. 5. Wszelkie inne wyroby są wyrobami z metali nieszlachetnych.

Art. 2. Wyroby, materiały listkowe i nitkowe oraz półfabrykaty stosowane w praktyce dentystycznej, wytwarzane z metali szlachetnych w kraju lub przywożone z zagranicy, powinny czynić zadość jednej z prób wskazanych w art. 5 i być ocechowane lub oznaczone przez władzę probierczą, z wyjątkami przewidzianymi w art. 3.

Art. 3. 1. Od obowiązku ocechowania lub oznaczenia przez władzę probierczą wolne są następujące przedmioty, zawierające metale szlachetne:

- a) surowce i półfabrykaty nieprzeznaczone dla celów dentystycznych, w szczególności bloki, sztaby, zlewki, blachy, taśmy, drut — wytwarzane w kraju oraz przywożone z zagranicy;
- b) przedmioty dawnego pochodzenia, przedstawiające wartość archeologiczną, historyczną lub artystyczną, zwłaszcza opatrzone starymi, polskimi cechami;
- c) narzędzia i aparaty lub ich części, służące dla celów naukowych, technicznych lub stanowiące tajemnicę państwową;
- d) inkrustacje;
- e) medale, plakiety i żetony, wytwarzane przez mennicę państwową;
- f) order i monety, także w przypadkach, gdy tworzą części składowe wyrobów z metali szlachetnych;
- g) wyroby przyjęte do naprawy.

2. Od obowiązku ocechowania lub oznaczenia przez władzę probierczą wolne są z tym, że powinny czynić zadość próbie przepisanej:

- a) wyroby platynowe i złote, ważące mniej niż 1 gram, oraz wyroby srebrne, ważące mniej niż 2 gramy w sztuce lub parze, gdy wyroby są parzyste;
- b) wyroby pokryte emalią, o ile wybicie cechy jest niemożliwe bez uszkodzenia wyrobu;
- c) narzędzia chirurgiczne.

3. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Zegluga oraz Skarbu ustala w drodze rozporządzenia warunki i sposób zwalniania przedmiotów, przeznaczonych do wywozu za granicę, od obowiązku posiadania przepisanych oznaczeń i próby oraz od obowiązku ocechowania.

Art. 4. Zawartość platyny, złota lub srebra w wyrobach, półfabrykatkach oraz materiałach listkowych i nitkowych określa się łącznie próbą, oznaczającą ilość części masy czystego metalu szlachetnego, zawartego w tysiącu takich części masy danego stopu.

Art. 5. Ustala się następujące próby:

- a) dla wyrobów platynowych:
950/1000
- b) dla wyrobów złotych:
1/960/1000
2/750/1000
3/583/1000
- c) dla wyrobów srebrnych:
1/940/1000
2/875/1000
3/800/1000
- d) dla półfabrykatów dentystycznych przeznaczonych:
  1. na korony, mostki i protezy:
    - 1) platynowe 950/1000
    - 2) złote barwne 916/1000
    - 3) złote białe 833/1000
  2. na luty złote 833/1000.

Art. 6. Dopuszczalne uchybienie (remedium) ustala się dla wyrobów i półfabrykatów dentystycznych platynowych na 10/1000, a dla złotych i srebrnych, złożonych: a) z dużych części — na 5/1000; b) z drobnych złutowanych ze sobą części — na 10/1000.

Art. 7. Ilość, jakość i ciężar wyrobów z metali szlachetnych, zgłoszonych do władzy probierczej przez poszczególnych zgłaszających, stanowi tajemnicę, która może być ujawniona tylko na żądanie władz sądowych.

Art. 8. 1. Niezależnie od postanowień prawa przemysłowego osoby trudniące się zawodowo wytwarzaniem, przeróbką, naprawianiem lub handlem przedmiotami z metali szlachetnych obowiązane są złożyć władzy probierczej przed rozpoczęciem czynności deklarację i uzyskać świadectwo złotnicze.

2. Zwiniecie przedsiębiorstwa, jak również zmiany dotyczące przedsiębiorstwa odnośnie danych, zawartych w deklaracji, winny być zgłaszane władzy probierczej.

3. Kategorie osób obowiązanych do rejestracji, wzór deklaracji oraz wysokość opłaty za świadectwa złotnicze ustala Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Art. 9. Do stosowania prawa probierczego powołane są władze probiercze podległe Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 10. Za czynności probiercze pobierane są opłaty; wysokość tych opłat i sposób ich pobierania określa rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 11. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustala:

- 1) organizację władz probierczych, zakres ich działania i tryb postępowania przed tymi władzami;
- 2) tryb postępowania z przedmiotami z metali szlachetnych nie czyniącymi zadość na niższej próbie przepisanej oraz z przedmiotami importowanymi lub eksportowanymi i z przedmiotami przeznaczonymi do sprzedaży w drodze licytacji przez urzędy i władze państwowe oraz instytucje publiczne i prywatne;
- 3) wzory cech i znaków probierczych oraz metodę badania i sposoby cechowania oraz znakowanie przedmiotów z metali szlachetnych;
- 4) warunki regulujące wytwarzanie i obrót przedmiotami z metali szlachetnych, w szczególności warunki, jakim winny odpowiadać przedmioty z metali szlachetnych złożone do badania, cechowania lub znakowania;
- 5) obowiązek, sposób oraz tryb badania i oceny przez władze probiercze kamieni szlachetnych i półszlachetnych;
- 6) obowiązek i sposób zwrotu przez Skarb Państwa kosztów przesyłki przedmiotów z metali szlachetnych, wytwarzanych w kraju przez zakłady, znajdujące się poza siedzibą władzy probierczej.

Art. 12. 1. Wyroby z metali nieszlachetnych, posiadających powłokę z metali szlachetnych lub naśladujące z wyglądu metale szlachetne, winny posiadać wybite przez wytwórcę lub sprzedawcę oznaczenie o brzmieniu „metal” lub „met”.

2. Wyroby, o których mowa w ust. 1, winny być w składach i na wystawach oddzielone od wyrobów z metali szlachetnych i oznaczone wyraźnie odpowiednim napisem.

3. Minister Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzenia zwolnić z powodów technicznych wyroby z metali nieszlachetnych od obowiązku wybitcia na nich oznaczenia „metal” lub „met.” i podać inny sposób oznaczenia powyższych wyrobów.

Art. 13. 1. Kto wykracza przeciwko przepisom art. 2, art. 3 ust. 2, art. 8 ust. 1 i 2, art. 12 ust. 1 i 2, art. 15 i 16 niniejszego dekretu lub przepisom rozporządzeń wydanych na podstawie art. 3 ust. 2, art. 8 ust. 3, art. 11 ust. 2 — 5 oraz art. 12 ust. 3 podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 30.000 zł lub jednej z tych kar.

2. Władza orzekająca przy powtórnym skazaniu może, a przy trzecim skazaniu powinna orzec karę dodatkową zamknięcia przedsiębiorstwa.

Art. 14. Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w art. 13 powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 15. Wyroby, półfabrykaty przeznaczone dla celów dentystycznych oraz materiały listkowe i nitkowe, zawierające metale szlachetne, znajdujące się u wytwórców lub handlujących na obszarze, na którym przed wejściem w życie niniejszego dekretu nie obowiązywało cechowanie przez władze probiercze, powinny być dostarczone tej władzy do zbadania, ocechowania lub oznaczenia w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia o zorganizowaniu na tych terenach władzy probierczej, przy czym wyroby z zawartością platyny od 850/1000 do 950/1000 i złota najmniej 333/1000 oznaczone będą specjalnym znakiem przechodnim.

Art. 16. Przedmioty z metali szlachetnych, znajdujące się u wytwórców lub handlujących, a ocechowane przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego polską cechą probierczą w myśl postanowień ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o upoważnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do wydania zarządzeń w zakresie nadzoru nad przemysłem złotniczym i handlem wyrobami złotniczymi oraz organizacji Urzędów Probierczych na obszarach b. zaboru austriackiego i rosyjskiego (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 470) podlegają ponownemu ocechowaniu w terminie ustalonym w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 17. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 18. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych tym dekretem, a w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. o upoważnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do wydawania zarządzeń w zakresie nadzoru nad przemysłem złotniczym i handlem wyrobami złotniczymi oraz organizacji urzędów probierczych na obszarach b. zaboru austriackiego i rosyjskiego (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 470) oraz rozporządzenia wydane na jej podstawie;
- 2) ustawa z dnia 19 sierpnia 1865 r. względem stopnia czystości czyli próby towarów złotych i srebrnych tudzież względem przestrzegania tejże próby (Dz. u. p. austr. z 1866 r. Nr 75);
- 3) ustawa probiercza z dnia 11 marca 1896 r. (T. XI cz. 2 Zводу Praw, ustawa przemysłowa księga III w brzmieniu ustalonym w 1906 r.) oraz art. 348 — 353 kodeksu karnego z 1903 r.;
- 4) ustawa z dnia 16 lipca 1884 r. o zawartości czystego kruszczu w wyrobach złotych i srebrnych (Dz. u. Rzeszy str. 120).

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Przemysłu i Handlu:

Hilary Minc

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Minister Zdrowia:

Tadeusz Michejda

Kierownik Ministerstwa Żeglugi:

Ludwik Grosfeld

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 17 kwietnia 1947 r. Nr 33, poz. 149).

118

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 29 marca 1947 r. L. D. V. 2648/1/47 (Nr 73)

w sprawie norm amortyzacyjnych za 1946 rok.

Do

Izb Skarbowych, Urzędów Skarbowych
i Urzędów Rewizyjnych.

Dekret z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) uchylił z dniem 1 stycznia 1946 r. moc obowiązującą ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6 z późniejszymi zmianami). Z dniem tym straciły zatem moc obowiązującą przepisy art. 6 wspomnianej ustawy oraz § 14 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 301), który określał przeciętne normy wysokości odpisów z tytułu zużycia dla poszczególnych rodzajów przedmiotów, podlegających zużyciu.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1946 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 5, poz. 27), które w § 15 określa — zgodnie z art. 120 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu

podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 174) — normy amortyzacyjne, obowiązuje od dnia 1 stycznia 1947 r.

Wobec braku w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1946 r. przepisów prawnych, które określałyby przeciętne normy amortyzacyjne, zachodzą w praktyce trudności w ustalaniu prawidłowych odpisów na zużycie w rozumieniu art. 10 dekretu o podatku dochodowym za wyżej wymieniony okres.

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu poleca przy ustalaniu dochodu podatkowego za rok podatkowy 1946 r.* (rok kalendarzowy 1946 — rok rachunkowy 1945/46), nie kwestionować odpisów na zużycie poszczególnych rodzajów przedmiotów, podlegających zużyciu i uznawać je w całości za koszty uzyskania przychodów w rozumieniu art. 10 dekretu o podatku do-

chodowym jeżeli wysokość odpisów nie przekracza norm amortyzacyjnych określonych w § 15 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1946 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia

16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 27).

Dyrektor Departamentu:
S. Kołakowski

119

OKÓLNIA MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 31 marca 1947 r. L. D. V. 2132/3/47 (Nr 62)

w sprawie uznawania wyłączeń przewidzianych w art. 15 ust. 6 dekretu o podatku obrotowym w przypadkach prowadzenia ksiąg uproszczonych oraz księgi podatkowej Nr 2 (księgi zamówień).

Do

Izb Skarbowych, Urzędów Rewizyjnych
i Urzędów Skarbowych.

Biorąc pod uwagę, że wyłącznym celem przepisu art. 15, ust. 6 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r., Nr 3, poz. 23) jest pominięcie w podstawie opodatkowania tych elementów obrotu (koszty przewozu i ubezpieczenia towarów wyłożone za nabywcę, wartość zwróconych towarów, udzielone bonifikaty i skonta oraz odsetki prolongacyjne pobrane przy świadczeniach rzeczy), które nie stanowią odpłaty za świadczenie będące przedmiotem podatku i uwzględniając, że zgodne z celem przepisu dokonywanie tych wyłączeń z podstawy opodatkowania jest możliwe również w przypadku udowodnienia obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami uproszczo-

nymi względnie prawidłowo prowadzoną księgą podatkową Nr 2 (księgą zamówień) — Ministerstwo Skarbu poleca narówni z księgami handlowymi traktować pod tym względem prawidłowo prowadzone księgi uproszczone i księgę podatkową Nr 2 (księgę zamówień), określone w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych uproszczonych i podatkowych, wydane co do §§ 2 — 11 w porozumieniu z Ministrami Przemysłu oraz Aprowizacji i Handlu (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 365).

Podsekretarz Stanu:
T. Dietrich

120

OKÓLNIA MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 31 marca 1947 r. L.D.V. 1921/3/47 (Nr 76).

w sprawie zwolnienia komisantów Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych w roku 1947.

Do

Izb Skarbowych, urzędów skarbowych
i urzędów rewizyjnych

Na podstawie art. 16 ust. 4 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23) Ministerstwo Skarbu zwalnia komisantów Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w Warszawie, zajmujących się — na zlecenie komitenta — sprzedażą w kioskach pism, książek, pocztówek i materiałów pisem-

nych, od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych w roku podatkowym 1947.

Podlegającą opodatkowaniu prowizję tych komisantów należy ustalić na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych Spółdzielni wydawniczej „Czytelnik” jako komitenta.

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” obowiązana jest:

1. dostarczać odnośnym urzędom skarbowym (rewizyjnym) danych, dotyczących obrotów, dokonanych przez komisantów oraz wysokości otrzymanej przez nich prowizji komisowej,
2. dopilnowywać i dokonywać kontroli wpłacania przez komisantów zaliczek na podatek obrotowy do terytorialnie właściwych

dla nich urzędów skarbowych (rewizyjnych) w terminach, przewidzianych dla tych wpłat w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 20 stycznia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 51).

Za Ministra Skarbu:
Podsekretarz Stanu

T. Dietrich

121

OKÓLNIA MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 5 kwietnia 1947 r. L. D.V.449/3/47 (Nr 82)

w sprawie wstrzymania poboru zaliczek na podatki obrotowy i dochodowy na rok pod. 1947 od przedsiębiorstw państwowych rozliczających się centralnie ze Skarbem Państwa.

Do

Izb Skarbowych
i Urzędów Rewizyjnych.

W związku z przepisami art. 3 pkt. 2 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23) i art. 6, pkt. 3) dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 25, poz. 99) Ministerstwo Skarbu poleca do czasu wydania zarządzeń, o których mowa w powołanych przepisach, ustalających wykazy przedsiębiorstw państwowych wolnych od podatku dochodowego w roku podatkowym 1947 oraz przedsiębiorstw państwowych, których świadczenia wolne są od podatku obrotowego w roku podatkowym 1947, nie pobierać zaliczek na rok podatkowy 1947 na podatek dochodowy od przedsiębiorstw wymienionych w załączniku do zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 czerwca 1946 r. (Monitor Polski Nr 57, poz. 102) i na podatek obrotowy od przedsiębiorstw wymienionych w załączniku do zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 czerwca 1946 r. (Monitor Polski Nr 57, poz. 103) z tą zmianą, że Państwowe Zakłady Tele i Radiotechniczne mają obowiązek w r. 1947 opłacać podatek obrotowy.

Ponadto Ministerstwo Skarbu poleca wstrzymać pobór zaliczek na rok podatkowy 1947 na podatek obrotowy i dochodowy od Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku oraz wyłącznie na podatek dochodowy od przedsiębiorstw:

- 1) Polskie Biuro Podróży „Orbis”,

- 2) Naczelna Dyrekcja Widowisk Rozrywkowych,
- 3) Zjednoczone Zakłady Przemysłu Muzycznego,
- 4) Centralny Zarząd Państwowych Zakładów Graficznych,
- 5) Państwowy Instytut Wydawniczy,
- 6) Zakłady Wydawnicze Min. Zdrowia,
- 7) Zdrojowiska Państwowe i
- 8) Centralna Składnica Sanitarna.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przyznane zarządzeniem Ministra Skarbu z dnia 4 czerwca 1946 r. (Monitor Polski Nr 57, poz. 102) zwolnienie od podatku dochodowego na rok podatkowy 1946 przedsiębiorstwa „Zarząd Państwowych Nieruchomości Ziemskich” nie dotyczy, wchodzących w skład tego przedsiębiorstwa, przedsiębiorstw przemysłu wydzielonego, a mianowicie: 1) Zakładów Przemysłowo-Rolnych w Okocimiu, 2) Browaru Żywiec, 3) Drożdżowni Masów, 4) Drożdżowni Niechcice, 5) Zakładów Przemysłowo-Rolnych w Woli Krzysztoporskiej i 6) Browaru Rzeszów.

Wymienione przedsiębiorstwa przemysłu wydzielonego podlegają zatem opodatkowaniu podatkiem obrotowym i dochodowym zarówno w roku podatkowym 1946 jak i w roku 1947.

Podsekretarz Stanu:

T. Dietrich

122

OKÓLNİK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 12 kwietnia 1947 r. L. D. VI. 2799/3/47

w sprawie nielegalnej produkcji syropu z suszu buraczanego.

Do

wszystkich izb skarbowych, urzędów akcyzowych oraz rejonów kontroli akcyzowej.

Na terenie jednej z izb skarbowych zostało stwierdzone, że przetwórcie owocowo-warzywne przerabiają susz buraczany na syrop, który następnie jest używany zamiast cukru do słodzenia artykułów spożywczych, a szczególnie marmelady, bez zapłaty akcyzy.

Wobec tego Ministerstwo Skarbu zauważyło, że syrop, wyrabiany z suszu buraczanego, bez względu na jego stan i stopień czystości, jest cukrem w rozumieniu art. 90 ust. 2 Prawa akcyzowego (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 29, poz. 122) i podlega akcyzie.

A zatem do wyrobu syropu z suszu buraczanego stosuje się art. 94 Prawa akcyzowego, ustanawiający obowiązek zgłoszenia takiego wyrobu władzy akcyzowej.

Zawiadamiając o tym, Ministerstwo Skarbu poleca bezwzględnie zbadać, czy na tamtejszym terenie nie odbywa się nielegalny wyrób syropu z buraków lub z suszu buraczanego. W tym celu w pierwszym rzędzie należy przeprowadzić kontrolę w przetwórciach owocowo-warzywnych, trudniących się wyrobem marmelady, jamów itp. słodzonych produktów spożywczych.

O wyniku akcji należy donieść Ministerstwu Skarbu do dnia 31 maja 1947 r.

Za Dyrektora Departamentu:
Naczelnik Wydziału

Mgr. B. Litwa

123

OKÓLNİK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 12 kwietnia 1947 r. L.D.VI.4198/3/47 (Nr 80)

w sprawie zwolnienia od akcyzy sztucznych środków słodzących, przywożonych z zagranicy na potrzeby zakładów leczniczych.

Do

wszystkich izb skarbowych, urzędów akcyzowych oraz rejonów kontroli akcyzowej.

Na podstawie art. 10, ust. 3 Prawa akcyzowego (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 29, poz. 122) Ministerstwo Skarbu zwalnia od akcyzy sztuczne środki słodzące, nadsyłane w ramach akcji charytatywnej z zagranicy, a przeznaczone na potrzeby publicznych zakładów leczniczych (szpitali, sanatoriów, ambulatoriów itp.), pod następującymi warunkami:

1. Zwolnione od akcyzy sztuczne środki słodzące mogą być rozdzielane zakładom leczniczym wyłącznie bezpłatnie; opłat, pobieranych na pokrycie kosztów manipulacyjnych i przewozu, nie uważa się za odpłatę.

2. Sztuczne środki słodzące mogą być zużywane wyłącznie na potrzeby lecznicze zakładów, którym zostały przydzielone i nie mogą być odstępowane osobom lub instytucjom, nieuprawnionym do korzystania ze zwolnienia od akcyzy, o którym mowa w niniejszym zarządzeniu.

Władze i organa skarbowe mają prawo kontroli, czy rozdział tych produktów odbywa się zgodnie z warunkami, zawartymi w punkcie 1. W szczególności władze i organa akcyzowe mają prawo i obowiązek badać czy przydzielane zakładom leczniczym bezpłatnie sztuczne środki

słodzące, zużywane są zgodnie z warunkami, określonymi w pkt 2.

4. Osoby lub instytucje, otrzymujące z zagranicy sztuczne środki słodzące do rozdziału dla zakładów leczniczych, obowiązane są o każdej otrzymanej przesyłce zawiadomić przed dokonaniem rozdziału właściwy terytorialnie dla miejsca rozdziału rejon kontroli akcyzowej. Urzędnicy kontroli akcyzowej mają prawo i obowiązek sprawdzania wszelkich zapisków i ksiąg przychodu i rozchodu sztucznych środków słodzących, zwolnionych od akcyzy, zarówno u osób lub instytucji rozdzielczych, jak też w zakładach leczniczych.

5. Zwolnieniu od akcyzy podlegają sztuczne środki słodzące, odprawione na powyższy cel przez urzędy celne do dnia 31 grudnia 1947 r.

6. W przypadku niedochowania warunków niniejszego zwolnienia lub nadużyć, władze akcyzowe, niezależnie od wymiaru akcyzy, obowiązane są zawiadomić o tym Ministerstwo Skarbu.

Za Ministra Skarbu:
Podsekretarz Stanu

Prof. Dr. Leon Kurowski.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY z MINISTERSTWA SKARBU

KOMUNIKAT

o unieważnieniu pokwitowań kasowych.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że w okręgu Izby Skarbowej w Łodzi w Kasie I Urzędu Skarbowego w Łodzi stwierdzono w blokach dziennika specjalnego wzór Nr 1 brak następujących pokwitowań kasowych:

Seria D Nr 1642, 4766, 6167, 6501, 11121, 15961, 17406, 19015, 19887, 20246, 21209, 26652, 26881, 42302, 43500, 51613, 54000, 56960, 58115.

Wymienione pokwitowania kasowe unieważnia się.

Cena numeru niniejszego zł. 120.

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata: roczna zł 800; półroczna zł 450; kwartalna zł 250; miesięczna zł 100.

Prenumeratę należy wpłacać na konto czekowe Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu w P. K. O. Nr I-4428, podając cel wpłaty, nazwę instytucji względnie nazwisko i imię wpłacającego, adres oraz okres czasu którego prenumerata dotyczy. Wysyłkę egzemplarzy dokonuje się po otrzymaniu wpłaty. Prenumeratę przyjmuje się na okresy od miesiąca następnego po dokonaniu wpłaty, jednak na okres nie dłuższy niż do końca 1947 r.

Reklamacje z powodu nieotrzymania numeru należy zgłaszać we właściwym Urzędzie pocztowym natychmiast po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Reklamacje kierowane do Administracji pozostaną bez odpowiedzi. Pojedyncze numery są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4. Cena ogłoszeń za 1 milimetr szerokości 1 szpalty, wynosi zł 40.

Drukarnia Państwowa Nr 1, Warszawa Zam. nr 2172